

НА СЛІДІ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО ЮНАЦТВА

Ч. 4.

ЖОВТЕНЬ-ЛИСТОПАД 1947.

Р. І.

Р. М. Рільке

Хлопець

Хотів би бути я одним із тих, що поночі чвалують верхівцями із смолоскипами, що буй-волоссям горять у вихрі їхньої нестями. І першим я! Попереду — як ось в човні — велик і ніби стяг бурний. Ввесь з темряви, лиш злотий шолом мій ряхтить невтишним блиском. І за мною ще десять мужа з темряви такої ж, в мінливих шоломах, як мій: ясних,

мов скло, то темних, тьмяновікових. Один же поруч простір нам сурмить сурмою, що мов блискавиці й гам. Висурмлює самотність чорну нам, що в ній шаліємо, мов сон, як мить: нам вслід навколішки падуть доми і тнуться навістрів вулиці — і ми спадаєм на тривожну втечу площі і наших коней чвал шумить, мов дощ.

Переклав Б. Кр.

ЧЕРВОНА КАЛИНА

Іде цар-листопад. Йому назустріч стеле осінь багаті килими і сипле останками листя й багру. Вночі у лісі гомін, шелоти таємні, — і самотній мандрівник оглядається тривожно і вдивляється в темні нетрі. Листя паде...

В таку ніч в лісі, при вогні — хоче казки, хоче прожити казку. Хочте задуматися, задивитися у вогонь і слухати про Червону Калину, про юнаків, що квітчалися її китицями-ягодами, і йшли шукати, визволяти царівну сховану, закляту — в їх же країні, десь поміж ними. А вірили юнаки, що в Червоній Калині сила таємна: коли вони йшли вперед — вона багром розцвітала на їх шоломах залізних, а коли стомлювалися, зневірювалися — вона в'янула, розсипувалася з їх кров'ю і потом.

І, здається, що ось стане хтось з-поміж нас і спокійним голосом, немов дід запорожець, почне: Колись, давно в царстві темного царя настали соняшні дні...

Та Ви знаєте цю казку, товариство! Нам — дітям ще — доля оповідала її довгими осінніми вечорами. Оповідала великими подіями, томоном боротьби. А казок не забувається: вони вічні, незабутні, як молодість.

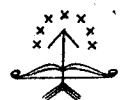
І сьогодні казка у наших очах розцвітає. Не треба слів. Між нами мовчанка важка задумою. І тільки в серці гомін пісень... Бо день був багатий на цвіти, співи і спогати.

На наших-постатях, товариство, грають відблиски вогню, полум'я різьбить молоді наші лиця, на капелюхах розцвітає багром Червона Калина...

Чути як б'ються серця, хвилює кров і зливаються в один ритм наші віддиhi. І встає над нами одвічна владарка казок — всесильна молодість.

А мимо нас проходять якісь довгі ряди. На залізних шоломах китицями крові Червона Калина. Пливають прапори і вітають нас покликом боїв, походів і перемог...

Самітний Олень, ЛЧ

Наказ

ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ СТАРШИНИ з нагоди закінчення ЮВІЛЕЙНОГО ПЛАСТОВОГО РОКУ

Пластуни!

Рік — присвячений 35-літтю нашого Пластового Руху — кінчається. Ми почали його зустрічю в Авгсбурзі — 28. вересня 1946. року і закінчуємо в Листопадові Роковини 1947.

Поза нашими внутрішніми досягненнями, завершеними нашим першим соборним і нашим першим міжнародним, притому й найбільшим у нашій пластовій історії злітом під час Ювілейного Свята Весни в липні ц. р. — 1947 рік приніс нам великий успіх на міжнародному полі: ми брали участь як самостійна одиниця у Світовому Джемборі Миру в Муасоні і ми прийняли до окремого Відділу Скавтів ДП при Міжнародному Бюро в Лондоні.

Це накладає на нас великий обов'язок перед майбутніми пластовими поколіннями й нацією, обов'язок докласти всіх зусиль, щоб відповісти гідно вимогам, зв'язаним із позицією, яку ми здобули.

Коли Ювілейний Рік своїми спогадами звертає наші думки на пройдені шляхи нашого Руху, то сьогодні ми мусимо й хочемо спрямувати наш зір ясно й бисто у майбутнє.

Смертельним людям не дано відгадувати події завтрашнього дня, але людина має здібність робити точні висновки про можливості, що прийдуть у найближчому часі на основі розвитку дотеперішніх подій; це здібність, яку ми розвиваємо в себе читанням слідів, спостереженням, і цілим рядом інших пластових вправ. Сьогодні ж, важно читати сліди не тільки в природі, але і в історії.

Не має сумніву, що живемо в добі великих рухів, повній внутрішніх напруг, що безупину загрожують ударами і вибухом нагромаджених духових і матеріальних енергій. Закінчення другої світової війни — після двох літ —

зовсім не принесло сподіваної рівновати: На обрії зарисовуються нові великі конфлікти і разом з тим і нове обличчя світу.

Побіч можливостей, що ще й досі нависли над нами, — можливості розсипатися по далеких, навіть заморських країнах, щораз то виразніше зринають нам й інші перспективи. Такі дороги і близькі нам, що й страшно висловлювати їх, називати їх по імені. І тому не хочемо говорити про них, як про всі дороги справи, що їх криємо глибоко в нашому серці.

Та певне одно: перед нами не спокійні дні, але доба гарячих дальших великих змагань. За піснею могли б ми сказати, що на наших обличчях «... ми чуємо подих походу!»

Дні, що прийдуть, ставитимуть великі вимоги до одиниць і збірнот. Крім гарту духа й тіла тратиме вирішну роллю і практичне вміння і знання. На це мусимо звернути пильну увагу.

Однак понад усе будемо пам'ятати про винесений досвід із нашого 35-річчя: Не пластовий однострій, не пластова форма, але єдино чиста суть, глибокий зміст нашої пластової праці, наша ясна Пластова Ідея — самотоко дадуть нам силу в боротьбі грядучих днів! Не гаючи часу і не втрачаючи спокою, нам треба готуватися до завтрашнього дня.

Коли ми завжди пам'ятати будемо про запит нашого Верховного Пластуна із Зустрічі в Авгсбурзі: «... Пластуни! Чи ви готові?» — із вірою прикладатимемо рук до всіх наших обов'язків у щоденній, муравлиній праці, що її ми

Фото на стор. 1.: Скавт-юнак таборує на Джемборі 1947. Фото: «Heute»

Під знаком тотему

Фото: Мир. Шевчик

самі взяли на себе, чи доручив нам її наш провідник, тоді Всевишній благословитиме черговий етап наших зусиль оконечним здійсненням наших цілей для добра Пласту, для добра нашої дорогої Батьківщини, а в парі з тим і для добра цілого людства!

Скоб!

Дня 20. жовтня 1947

За Головною Пластовою Старшиною:
Сктом. мгр. Г. Коренець, секретар
Сктом. Др. А. Фіголь, голова

С. Ольшенко-Вільха

Святий Юр

Вілими різками блискавок шмагає
чорне горно неба буревій...
В стомогутнім гомоні ярів злітає
з неба Юр на переможний бій...

Кінь бахматий і лицарська проста зброя;
шлях запилений у куряві тремтить...
Ні, ніщо, ніщо йому не встоїть,
і його нікому не спинить!...

У крові крилатий змії — не встане;
ось проколює усюте гада спис
і меча паде удар останній
і розчавлює отруйну слизь...

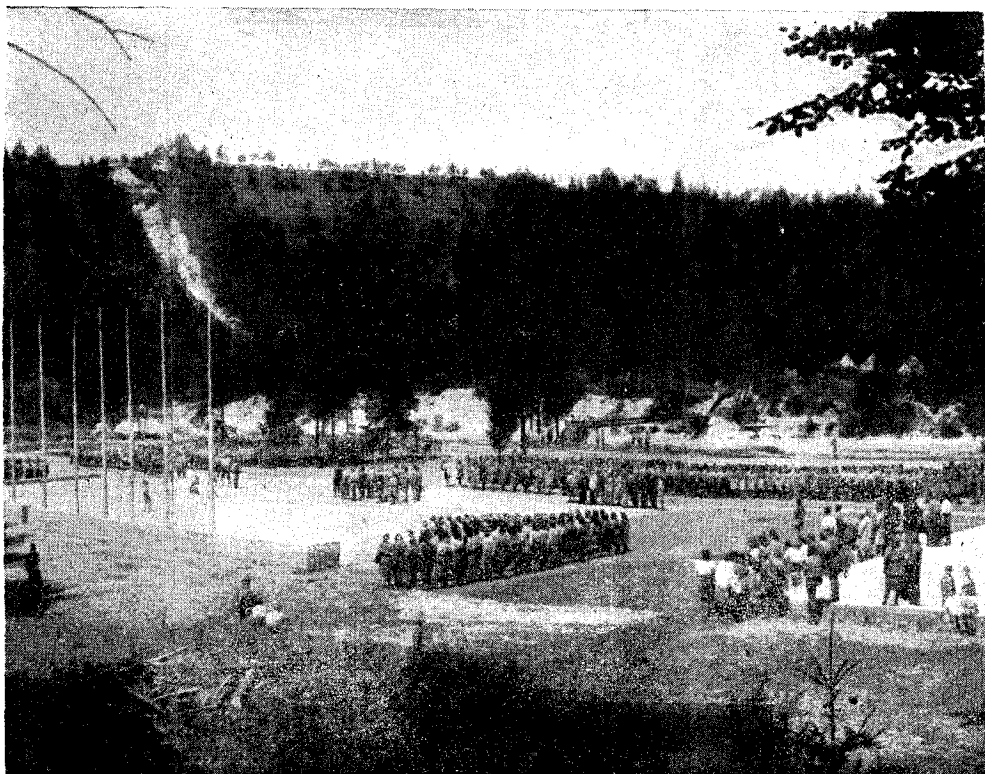
Змії крилатий і комонний лицар в зброї:
Візерунок з храмових воріт...
Ще й сьогодні у мойї уяві стоїш
звитажно, мов блискавка, вгорі!

Воїном Твоїм, з Тобою в чорні ночі
завжди хочеться нестримно йти:
Харалужний меч до боку приторочить
і зміїне сховище найти...

Пролетіти бурею понад пляхами,
проскакати вершиником у ніч!
І почути, Юрію, над нами
лопіт Твого прапора в огні!

Із збірки «Чужа весна»,

Краків, 1941

Липнева зустріч у Міттенвальді

Фотомонтаж М. П.

Джемборі Миру 1947

Джемборі! Слово повне чарівного змісту для кожного скавта, таємне, незбагнуте для тих, що чужі скавтизму. Із скавтів кожен його знає, розуміє, а то й відчуває. Кожний хотів би брати участь у цій величній та пишній зустрічі скавтів усього світу, яка — кожних чотири роки — відбувається за чергою завжди в іншій країні, як видимий символ скавтської дружби і братерства та рівності народів і рас супроти пластового закону.

Химерна доля повернулася врешті й до нас своїм таємним обличчям і — в цьому році в VI. Світовому Джемборі Миру в Муасон у Франції взяли участь теж й українські пластуни. Це можна б сказати стало гарним дарунком долі для Українського Пласту з приводу його 35-ліття, нагородою за видержливість у праці та пройдені труди.

Млистого ранку 11. серпня ц. р. приїхали ми до Парижу, щоб звідти дібратися до Муасон на «Джем», чи пак Джемборі. На Гар де ль'Ест пересідаємо в метро, підземну залізничку Парижу. Швидко чергуються підземні станції — Репоблік, Бастиї (тут збереглися ще здоровенні фундаменти Бастилії, жакливої колісь в'язниці) і, вкінці Домесніль. Виходимо із Метро на Домеснільську площу й переходимо на вулицю Тена. Тут під числом 13. у власному домі — комітет українців, що живуть у Парижі. Зустрічаємо давніх знайомих пластунів із різних місцевин й околиць Західної України. Обмінюємося спогадами, думками, спостереженнями. Після короткого спочинку в домі гостинних господарів відїжджаємо авто до Муасон.

Дорогою — до Муасон понад 80 кілометрів — оглядаємо ще Париж — Бастильську площу, вулицю Ріволі (славну своїми велетенськими крамницями), Лювр, Туйлерії, Оперу, Площу Конкордії, Ль'арк Тріумф, Елізейські поля, вежу Айфеля... Заїжджаємо і до гарно прибраної нашої православної каплички.

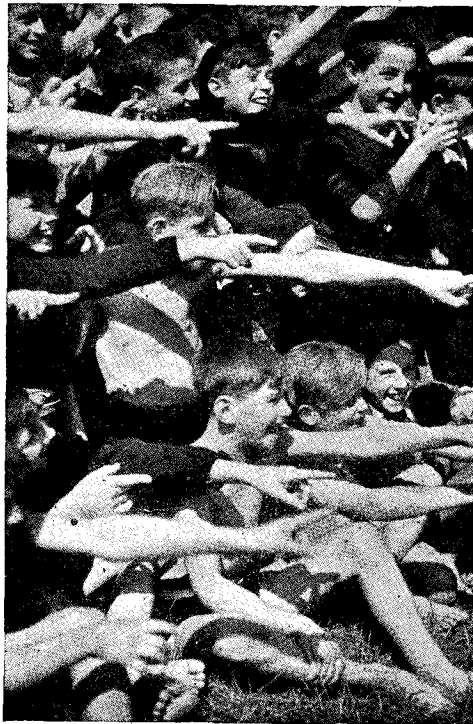
Все тут гарне, вабить очі — але ж голова крутиться від багатьох вражень — і ми хотіли б добитися чимскорше до Муасон, нашої найбільш приманливої мети.

Вкінці ми на асфальтовому шосе до Муасон. Дорогою величезний рух, хоч це й будень. Минаються та переганяють себе сотні авт. Всі квапляться на Джем, або й вертаються вже звідти. На важливіших вузлах і роздоріжжях французька порядкова поліція вдержує лад й дає потрібні інформації. Всюди безліч доротовказів із написами Джемборі, Джемборі... Яких двадцять кілометрів до Муасон стежі поліції замінені стежами французьких скавтів. Це вже терен Джем: перші склади харчів, приладдя, палива для автомашин, шатра першої допомоги на випадок нещастя на шосе тощо. На п'ятнадцяти кілометрах до Муасон розташований скавтський аеродром. Бачимо тут ширяки, легкі одно- й двомоторні спортові й пасажирські літаки. Літуні й технічний персонал на аеродромі — все це скавти різних націй.

Згодом усе більше скавтських шатер і вкінці ми вїжджаємо на терен самого Джемборі. На цьому терені приміщені скавтські делегації учасників Джемборі (скавтів-юнаків) та штаби скавтських організацій різних народів. Вїжджаємо на місце постою особових авт відвідувачів. Наше авто одержує квиток із порядковим числом, що перейшло вже 1800 — це стільки чужих авт приїхало

сьогодні на Джем. Все ж таки площа могла б вмістити ще щонайменше дві тисячі авт. Але ж авта їдуть і їдуть і до вечора може й таки виповнять площу.

Полагодивши формальності та одержавши відзнаки учасників Джем, переходимо головною брамою на терен самого Джемборі. Ідучи, оглядаємо все з великою увагою. З початку дуже важко зорієнтуватися та зосередитися на чо-

«Нам подобається Джемборі»

Фото: «Джемборі» 9., 1947

мусь одному. Перед нами велетенський рух на далеко проглядному просторі, сила шатер різного типу й величини, тисячі скавтів різної національності й раси, різнородні одяги, безліч скавтських знамен та відзнак, всякі мови.

Звертає увагу передовсім велетенський, порівнюючи, простір, що на ньому

відбувається само Джемборі. Табори окремих народів розташовані один поруч одного на просторі яких вісімнадцять квадратних кілометрів. Це дає площу три кілометри широкую й шість кілометрів довгу. Тут приміщені скавтські делегації п'ятдесяти народів — яких сорок тисяч осіб, крім двадцять до тридцять тисяч щоденних відвідувачів і гостей.

Увесь простір Джемю поділений на 15 підтаборів для учасників-юнаків та 6 підтаборів для скавтських провідників й організаторів Джемю. Кожен з підтаборів для учасників названий за однією із провінцій Франції. Підтабори провідників мали свої окремі назви. В кожному з підтаборів приміщено в окремих національних таборах по декілька делегацій різних держав і народів, не раз дві до чотири тисячі осіб. Простором кожен підтабір три або чотири рази більший за площу, що на ній відбувалося наше цьогорічне Ювілейне Свято Весни в Міттенвальді. В кожному підтаборі ж від п'ятсот до тисячі шатер. Крім цього всього ще приміщення для Головної Квартир Джемборі — у двадцяти велетенських шатрах, пожежна станція, плиталь, величезна площа для спільних виступів і вправ, численні «фуаре» з ресторанами, крамницями, різними розваговими влаштуваннями, шевськими і кравецькими робітнями тощо. Вкінці треба згадати табору залізничку довжиною понад 12 кілометрів та власний залізничний дворіць.

Притотування місця для відбування Джемборі поставило французьких скавтів перед дуже великими організаційними й технічними труднощами. Треба було збудувати десятки кілометрів водопроводів, проводів для струму й телефонних ліній, побудувати десятки кілометрів битого шляху й лісових доріжок, подбати про численні гігієнічні влаштування для учасників Джемборі тощо. І треба признати, що французькі скавти всі ці проблеми дуже добре й гарно зуміли розв'язати, віддаючи до диспозиції для організаційних та підготовчих праць та самого відбуття Джемборі десятки тисяч своїх скавтів, в цьому числі декілька тисяч ровер-скавтів та скавта-мастрів.

Скавтські провідники різних народів, що не могли бути приміщені з огляду на обог'язуючі інструкції в підтаборах для учасників, були приміщені в окремих

Будують табір

Фото: «Джемборі» 9., 1947

підтаборах. Найбільшим із них був підтабір Зодіак. Тут перебували члени Міжнародного Скавтського Бюро, члени головних квартир скавтів — французьких, голландських, шведських, швейцарських, британських, американських, індійських, бельгійських та інших, як теж сотки скавтастрів багатьох інших народів.

У цьому підтаборі приміщено також й українських пластунів. Як одинокі юнаки звертали вони на себе постійно увагу й зацікавлення з боку скавтських провідників.

Підтабір Зодіак був і нашою сьогоднішньою метою. Але ж у нашому таборі ми майже нікого не зустріли. Всі розійшлися по таборах різних народів. Тож такого збору тоді собі було й уявити в інших умовах. Тут же були — крім західно-європейців та американців із США — гіндуси, китайці, новозеландці, австралійці, ісландці, аргентинці, перу-

Філіпінський скавт
Фото: «Джемборі» 9., 1947

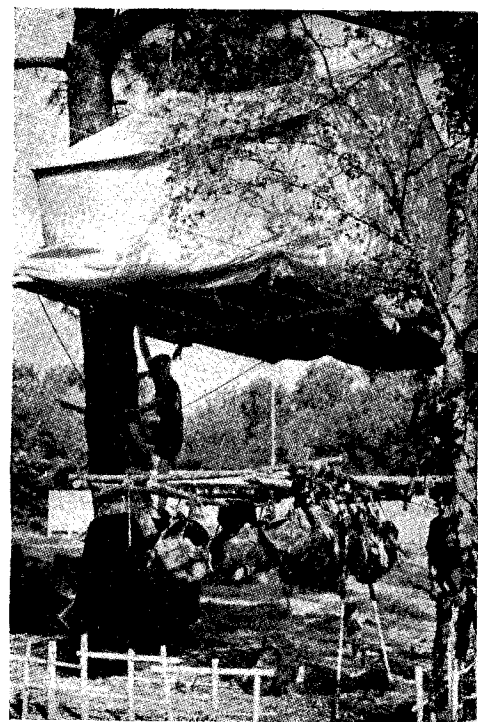
Усміхнений скавт із Лібії
Фото: «Heute»

віанці, греки, турки, кубанці (з острова Куби, не з Кубані!), філіпінці, венесуельці та багато інших. Кожним із цих народів треба було поцікавитися і кожного треба було познайомити з українськими пластунами. І коли ми самі вклучилися в процес джемборівського життя — то часто-густо треба було починати висвітлювати українське питання від самого початку. На привітливо-потакууючу відповідь з приводу того, що ми — українські пластуни, яка дуже часто звучала: «Ах, руси, руси, знаємо, знаємо» — треба було з'ясовувати терпеливо нашу історію, висвітлюючи новим нашим знайомим — хто, що й чому. Але ж — треба сказати — було багато чужинецьких скавтів, які знали про змагання українців досить а то й дуже багато.

У поглиблюванні та закріпленні українського імені серед чужих скавтів були нам помічними наші пластові відзнаки та загальноприйнятий на Джемборі звичай «чендж»-у (виміни). Наші пластові відзнаки своєю формою й виглядом приваблювали усіх. У висліді кілька тисяч різnorodних металевих відзначок, пластових марок та листівок і сотки українських вишивок помандрували в майже усі країни широкого світу із спогадом про українських пластунів та про Україну.

Програма Джемборі? Вона була окремою проблемою. Неможливо ж було скласти й підготувати одноцілу програму, що в ній могли б брати участь скавти із цілого Джемборі. І тому програма Джембу не мала одноставного характеру і ніхто з учасників не мусів брати участі в таких чи інших імпрезах. Кожен давав те, що мав найкращого, або до чого мав найбільше охоти, та шов туди, де сподівався знайти щось інтересного для себе. Практично розв'язано цю справу так, що кожен день тривання Джемборі присвячено якійсь одній імпрезі загального характеру, що відбувалася або в підтаборах або на центральній площі. Це були здебільша ватри із спеціально дібраними виступами. У цю загальноскавтську програму Джемборі вплетено декілька імпрез спеціального характеру, як — наприклад — виступи морських і летунських скавтів, або — репрезентативного характеру, як відвідини Президента Франції, чи вкінці такі імпрези, як відвідини Джемборі шкільною молоддю чи скавтками різних народів.

В міжгурткових змаганнях не було теренових ігор цього типу, що їх влаштувають українські пластуни на своїх зустрічах. Для цього не підходив терен Джемборі й було за багато гуртків. Натомість відбувалися тут міжгурткові змагання в різних пластових практичних вмільностях: куховаренні, в'язанні вузлів, розпалюванні вогнищ, рятівництві, сигналізації, будуванні шатер тощо. Іншою групою змагань були виступи скавтів на ватрах підтаборів та на центральних ватрах, або виступи в цирку. Джемборівські ватри мають в дечому інший характер, ніж наші пластові ватри. Українські ватри, влаштовувані для пластової публіки або для близьких Пластові гостей мають характер більш інтимний і їхнім головним завданням створити чуттєвий зв'язок між самими пластунами або й теж між пластунами й запрошеними гістьми. Інколи в цей глибоко настроєвий характер ватри вплітається теж нитку пластового гумору. Натомість джемборівські ватри, призначені звичайно для кілька а то й кільканадцяти тисячей скавтів різних народів із різними зацікавленнями й уподобаннями, мають своїм завданням не створювати чуттєвий зв'язок між присутніми, а тільки заспокоювати зацікав-

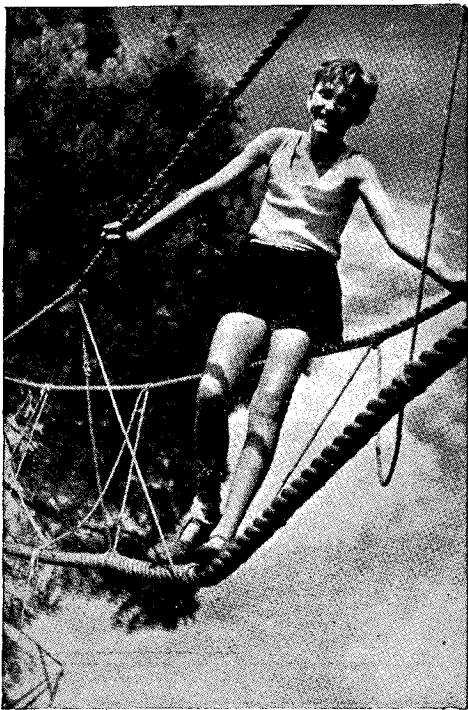
Таборування в повітрі
Фото: «Джемборі» 9., 1947

лення одних народів другими або й викликуювати виключно веселі настрої. З огляду на велике число присутніх на джемборівських ватрах вражіння від них треба посилювати штучними вогнями, світляними ефектами тощо. Так — наприклад — загальна джемборівська ватра, призначена для яких двадцять до двадцятьп'ять тисяч осіб, відбувалася на високій майже трьохповерховій сцені і природний ефект сцява ватри підсилювано яскравими штучними вогнями та сильними рефлекторами, бо гості в «останніх рядах» не бачили б були нічого (відстань від сцени до останніх глядачів виносила приблизно 250 до 300 метрів).

Дуже характеристичними для джемборівських ватер були різні гасла — виголошувані самими ж глядачами. І нам здається, що властивого ефекту цих дуже великих ватер треба шукати в одночаснім, інколи дуже скоплькованим викликуванні різних гасел, покликів та в співанні пісень, що їх виводять не «актори», але ж самі такі глядачі. При кільканадцятитисячній масі це дає не тільки дуже гарні й могутні ефекти, але й символізує у великій мірі єдність скавтів усього світу.

Українські пластуни мали нагоду виступати двічі із своїми точками на ватрах у підтаборі Зодіак перед кількати-сячною масою скавтських провідників різних народів й одну ватру для цього підтабору влаштували самі, тільки за співучастю хору французьких скавтіюнаків. Настрій, що створився на цій ватрі, був доказом того, що Український Пласт має в собі багато внутрішньої сили та що навіть мала група українських пластунів вирізняється дуже яскраво в середовищі зовсім чужому й до того далеко від Рідної Землі. На жаль українські пластуни із чисто технічних причин не змогли виступити на загальних джемборівських ватрах.

Участь українських пластунів у Джемборі Миру в Муасон дала нам дуже багато успіхів і користи. Передусім це вперше українські пластуни мали можливість виявити себе більшою групою на такому великому зібранні скав-

«Малн'ячий» міст

Фото: «Джемборі» 9., 1947

тів цілого світу, яким є Джемборі та доказати своїми виступами живучість своєї пластової ідеї та правильність напрямних своєї пластової діяльності. Із свого боку вони внесли в Джемборі і деякі свої духові вартості, згадати б тільки відбуття співаної Служби Божої в грекокатолицькому обряді для чужих скавтів, які виявили бажання познайомитися ближче із нашим обрядом і навіть запричащалися під час нашої Богослужби. Влаштування невеличкої виставки українського національного одягу й вишивок познайомило скавтів багатьох народів із нашим народним мистецтвом і культурою. З правдивою насолодою оглядали чужинці українські жіночі одяги вишиті в гуцульському та полтавському стилях. Порядок і чистота в нашому таборі, що їх так трудно було вдержати на піщаному терені в Муасон, викликували слова щирого признання для українських пластунів з боку скавтських провідників чужих народів.

З другої сторони українські пластуни мали можливість познайомитися з життям скавтів інших націй в скалі, що її може дати тільки Джемборі. Організація такого великого і так блискуче влаштованого здвигу примусила українських пластових провідників порівняти це з нашими досягненнями в цих ділянках. Признаючи французьким скавтам першенство в цьому, мусимо ствердити, що організація нашого Ювілейного Свята Весни в Міттенвальді вповні дорівнювала організації будьякого, навіть найкраще влаштованого, підтабору на Джемборі в Муасон.

Міжгурткові змагання в різних пластових вімлостях, організація окремих таборів в рямах підтаборів, ватри, виступи летунських та морських скавтів виказали дуже виразно, в яких ділянках українські пластуни мали б уже можливість гарно зарепрезентуватися, а в яких їм треба ще багато працювати. Наприклад в летунстві чи в морядтві ми зовсім не заавансовані, бо ці ділянки в нас — поза плаванням — майже чужі. А такі вирази в сигналізації методом Морзе та семафором, що їх показали нам французькі скавти, заслуговують справді на повне признання й подив. В

ділянці піонерки, будови та влаштування таборів ми потрохи теж пасемо задніх, головнo коли йде про будовання більших об'єктів (брами, мости, кухні тощо). В інших ділянках пластування є вже деяке вирівняння між нашими й чужинецькими скавтами. Безсумнівно рівність маємо у ватрах, виставках, танках та порядково-організаційних справах.

В Кооперативі «Пласт»

Baureuth, Leopold-Kaserne, Bl. IX
можна набувати такі видання:

«Молоде Життя», ч. 2, 3, 4 — ціна 3.—, 3.— і 2.50 RM.

«Пластун» ч. 1/47 — ціна 5.— RM.

«Новак» ч. 1, 2, 3, 4 — ціна по 1.50 RM.

«Як поводитися в товаристві» — ціна 3.— RM.

«Гри і забави в пластовій домівці» — ціна 3.— RM.

Альбомик фото-репродукцій з ЮСВ — 24 штук — ціна 10.— RM.

Ескімоси

мешканці суворої півночі

На далекій нівночі є країна, що має — при величині понад 2 мільйонів км² всего 17.000 населення. Ця країна — це найбільший острів у світі — Гренляндія. Чому ж така мала густина населення в Гренляндії? (Вчисліть густоту населення на 1 км² — та порівняйте з густотою населення України).

Гренляндія покрита майже ціла гребим вічним льодом та сніговими полями. Тільки 1/25 частина не є вкрита вічним льодом. Це — побережжя, особливо західне.

Мешканці Гренляндії це Ескімоси, що живуть переважно з риболову та мисливства. Свої хати будують вони з каміння, торфу та льодових «цегол», що їх поливають водою. Доділку та стіни вистелюють шкурами ведмедів та тюленів; шибки у вікнах роблять з міхурів риб. До такої хати веде низенький, приземний тунель, що його майже на руках та колінах треба перелізати.

Хати свої освітлюють Ескімоси кам'яними лампами, наповненими риб'ячим траном. Над цією лампою висить невеличкий казан для варення страви, що складається переважно з м'яса та трану.

Єдиним приятелем Ескімоса на цій далекій суворій півночі — його невідступна, вірна собака. Аж вісім їх буває запряжених за собою до санчат, що їх вживають Ескімоси, як засобу комунікації. В перегонах з вихром мчаться санчата по диких пустарях, засипаних снігом . . .

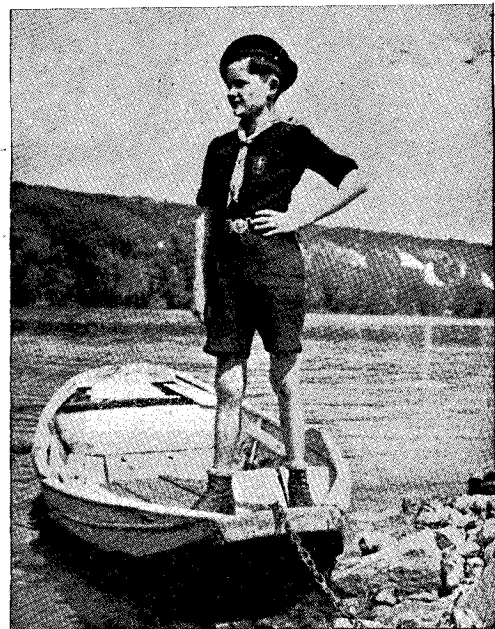
Як далеко оком тлянеш, всюди біло. Всюди лід та сніг. Тільки пронизливий вітер гуляє нестримно по цих мало просліджених підбігунових країнах; та ще палючий сильний мороз придушє усяке органічне життя . . . Але хоч як сувор та мало привітна ця країна — Ескімоси люблять її — своєю батьківщину й не проміняли б її за ніщо в світі, ані за іншу — далеко кращу та — привітнішу. Бо немає в світі кращої країни — як батьківщина.

Нанашко.

Все ж таки в Муасон ми дуже багато скористали й навчилися.

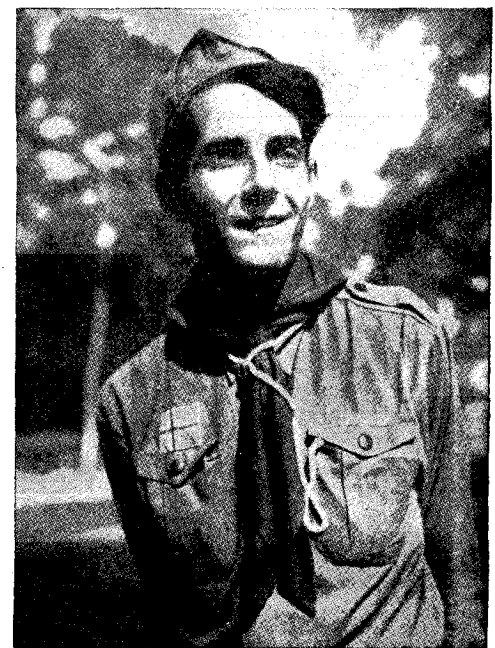
На закінчення треба ще згадати про сам терен, на якому відбувалося Джемборі Миру 1947. В сорокових роках тут була приміщена головна квартира німецького генерала Ромеля, коли він вибирався «завойовувати» світ. Для звеличення перемоги над такими «плянами» обрано це місце для влаштування цього річного Джемборі Миру. Ввесь терен піщаний. В гарячі серпневі дні, коли відбувалося Джемборі, сотні тисяч ніг витворювали тут хмари куряви. Ця курява осідала на шатрах, одностроях, пластових відзнаках. Затиралися написи, різниці відзнак й одностроїв, затиралися риси обличчя та колір шкіри й різниці між окремими скавтами і здавалося, що всіх і все об'єднує тільки дух пластової дружби і братерства та рідність з усіми в обличчі пластового закону. Це може найкращий спогад із участі в Джемборі — цієї «зустрічі племен» скавтів усього світу.

яг

Французький морський скавт

Фото: «Джемборі» 9., 1947

Зелена сорочка й хусточка на ший однострій скавтів в усьому світі

Фото: «Heute»

Із мандрівок по Рідному Краю

Василь І.

У Золотоверхому

Я саме кінчав сільську школу в глухому селі, що було за п'ятнадцять кілометрів від залізниці. Останнього року до нас призначений був молодий учитель-українець, який дуже багато приділяв уваги історії Рідного Краю на своїх лекціях — і поза ними. Він розповідав нам про минулі часи, про заснування Української Держави, її розквіт, боротьбу, її скруту й занепад. Особливе враження справляли його оповідання про нашу величну столицю — Київ. Ще дитиною від любові баби своєї, що ходила бувало на прощу до Печерської Лаври, я чув теж багато цікавого і те, що вона розповідала довгими зимовими вечорами, пов'язалося тепер з оповіданнями вчителя.

У мене з'явилося пристрасне бажання побачити нашу столицю, столицю України — Золотоверхий Київ. Серед моїх товаришів знайшлося ще п'ятеро, що мріяли про те ж. Ми звернулися до нашого вчителя за порадою. Він обіцяв навіть поїхати з нами, але додав, що до кожної екскурсії треба підготуватися, розрахувати час, намітити заздалегідь що саме хочемо й маємо оглянути. Відтепер 2—3 рази на тиждень збиралися ми в нього і слухали яскравих розповідей з історії Києва.

Він почав з археології, науки, що вивчає матеріальні пам'ятки, які залишилися з давніх давен. Археологи провадять розкопки, збирають те, що збереглося в землі, особливо ж у могилах, що їх так багато по всій Україні. Другим джерелом давньої історії є писані пам'ятки культурніших сусідів, які опанували письмо раніше, ніж наші предки, що з ними вони мали торговельні й інші взаємини. Нарешті про давнє минуле довідуємося з писаних творів на-

ших літописців й інших стародавніх письменників.

Багато цікавого почули ми від нашого вчителя, але чути й бачити — це зовсім не те ж саме, і ми нетерпляче чекали, коли поїдемо.

Нарешті. Ми у вагоні. Приїхали пізньої ночі — стомлені і мало що бачили.

Микола Зеров

Київ з лівого берега

Вітай, замріяний, золотоголавий
на синіх горах! Загадався — снить...
І не тобі — молодшому — бринить
червлених наших літ ясна заграва.

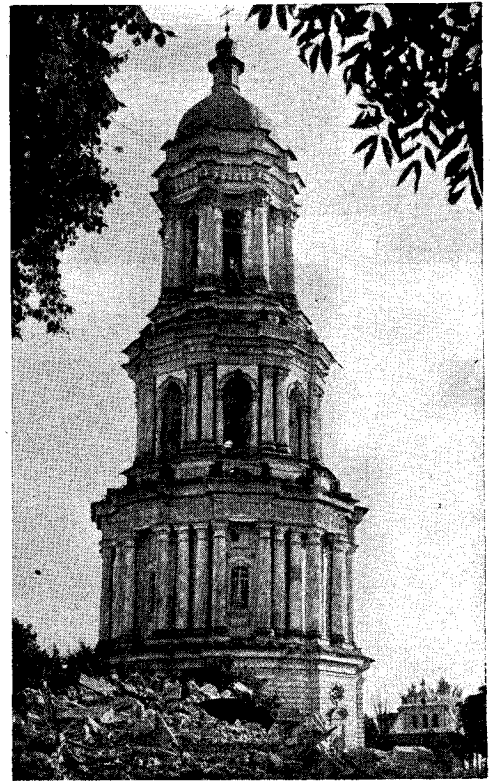
Давно в минулім дні твоєї слави,
і плаче дзвонів стоголоса мідь,
що вже не вернеться щаслива мить
твого буяння, цвіту і держави.

Але, мандрівче, тут на пісках стань,
глянь на химери барокових бань,
на Шеделя білоколонне диво.

Живе життя і силу ще таїть
оця гора зелена і дрімлива,
ця золотом цвяхована блакить.

Із збірки «Камена»
Львів, 1943

Микола Зеров — видатний український літературознавець, поет (автор збірки «Камена») і майстерний перекладач із римських поетів. Народжений в 1890 році. Засланий советським урядом в концетраційний табір, жив якийсь час на Соловках. Яка його дальша доля невідомо.

Дзвіниця Шеделя

(Залишилася цілою після зруйнування Печерської Лаври в 1941 р.)

Фото: Л. Янушевич

Могили Заньковецької й Садовського

Фото: Л. Янушевич

Вид на Дніпро

Фото: Л. Янушевич

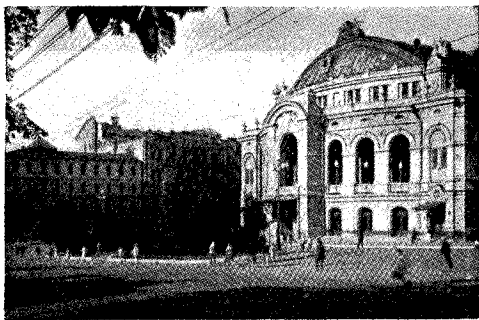
Переночували недалеко від залізничного двірця і ранком вирушили оглянути на-самперед місця зв'язані з Володимиром Великим.

Іхали трамваєм невеличкою вулицею (Безаківського), що має цілком європейський вигляд: добрий брук, широкі пішоходи — обсажені деревами, великі гарні багатоповерхові будинки. За кілька хвилин трамвай звертає праворуч — і ми йдемо бульваром Шевченка. Посередині широкої вулиці височаться в два ряди тополі, між ними широка дорога, обабіч якої стоять лави. Бульвар цей простягається на кілька кілометрів і переходить у шосе, що прямує на Житомир.

Пройжджаємо повз Володимирський Собор, в якому кожна ікона — це високомистецький твір видатних майстрів XIX століття, а саме: Врубеля, Васнецова, Нестерова, Сведомського та багатьох

Пам'ятник Богданові Хмельницькому
Фото: Юр. Іванов

Київський оперний театр
Фото: Л. Янушевич

інших. На розі бульвару великий будинок київського університету, збудованого за царя Миколи I. Проти нього чималий парк, у якому стоїть пам'ятник Тарасові Гр. Шевченкові.

Ідучи далі, проїжджаємо повз великий білий будинок з скляною копулою замість даху. Це колишній Педагогічний Музей. Саме тут збирався перший український парламент — Центральна Рада.

Далі перетинає нас шлях Фундуклеївська вулиця. На розі оперний театр, що своєю архітектурою дуже нагадує львівський. У цьому театрі в 1917 році відбувся Перший Всеукраїнський Військовий З'їзд. Ще зупинка на розі Прорізної вулиці. Ліворуч звідси сквер, що в ньому руїни Золотих воріт із часу Ярослава Мудрого.

Спиняємося на розі Софійської площі. Напроти нас висока дзвіниця Софійського Собору — величної пам'ятки XI століття. Собор збудував за літописом 1037 року Ярослав Мудрий на «полі вні граду», де відбувся останній бій з печенігами, що загрожували були існу-

ганню Держави. Проти огорожі Собору йде униз Софійська вулиця. Це тут були «Лядські ворота», крізь які вдерлися 6 грудня 1240 року татари, зруйнувавши тодішню Українську Державу. На самій ж Софійській площі — пам'ятник Богданові Хмельницькому.

Виходимо з трамваю і йдемо площею. На розі Великої Володимирської і Великої Житомирської брук викладено червоними камінчиками: вони вказують місце, де були колись ворота, що вели на територію Києва Володимира Великого.

За князівських часів Київ поділявся на дві частині: горішню — цитаделю, де жив князь та його дружина, і долішню торговельну — Поділ, розташовану на березі Дніпра й Почайни. Цитаделя займала дуже маленький простір, оточений з трьох боків урвищами. Це — тзв. Гончарівка, схил до Подолу і засипане провалля, де тепер Михайлівська площа. На цьому терені після 998 року Володимир Великий збудував першу кам'яну на Україні церкву на честь Різдва Пресвятої Богородиці, широко відому під назвою Десятинна, бо Володимир — як каже літописець — приділив десяту частину своїх прибутків на її утримання.

З Десятинною церквою пов'язано дуже багато трагічного. Саме тут загинули останні захисники Києва під час та-

тарської навали 1240 року. Тоді ж і зруйновано Володимирову будову. Її реставрував митрополит Петро Могила в першій половині XVIII століття. П'ятидесяти роками XIX століття київський поміщик Анненков збудував на старих фундаментах нову церкву в псевдовізантійському стилі, але 1934—35 року цю церкву зруйновано за постановою советського уряду. Тут поблизу — відома садиба д-ра Петровського. У цьому районі відбувалися численні розкопани, що дали багато цікавого.

Напроти — одна з найкращих будівель на Україні — собор св. Андрія, збудований за проєктом славетного архітекта Растреллі в половині XVIII століття. Увесь стрункий, граційний, срібний із золотом назовні, витриманий в стилі барокко — він знімається в небо, немов пов'язуючи його з тріщиною землею. Кажуть, що на цьому саме місці св. Андрій Первозваний благословив колись «гори сія» і прорік невмирущу славу України...

Від церкви відкривається чудовий краєвид: внизу гомінкий, шумливий Поділ з геометрично-правильно розпланованими вулицями (після великої пожежі 1811 року, що знищила була мало не весь Поділ). За ним котить свої хвилі Дніпро-Славути, далі великий Труханів острів, будівлі якого здаються маленькими хатками, а там синіють ліси Чернігівщини та Полтавщини, зливаючись на обрії з небом. Ліворуч видніється Щекавицька гора, за нею Межигірські гори, трохи правіше мрійлива Десна вливає свої води в Дніпро. А далі знову синява лісів. Праворуч — унизу — пароплавні пристані повні люду, море зелені на горбах із чудовими — як ніде — садками. Тут годинами сидів колись Шевченко, милуючися з чудового краєвиду, згадуючи давні, незабутні часи.

Неоподалік від собору св. Андрія — на місці, де стояв колись Перун, була цікава Трисвятительська церква, зруйнована теж за постановою советського уряду в рр. 1934—35.

Ідемо далі Тихою Трисвятительською вулицею й виходимо на Михайлівську Площу. Ліворуч стояла одна з найцікавіших пам'яток нашої старовини — Михайлівський монастир, збудований 1108—1113 рр. за часів князя Святополка. У ньому були цікаві мозаїки та фрески роботи українських майстрів. Крім істо-

(Продовження на стор. 10.)

Євген Фомін

Золоті Ворота

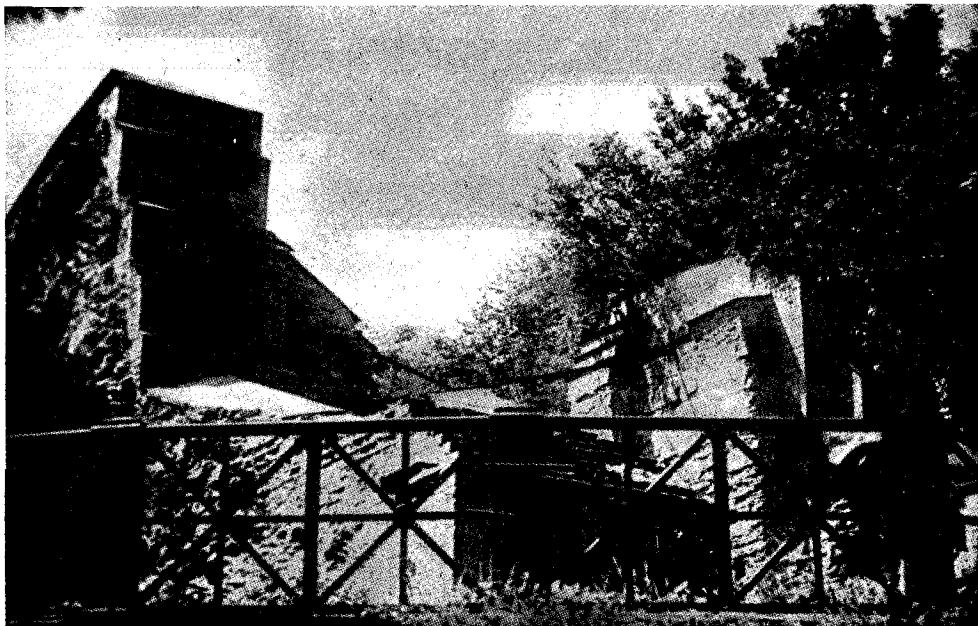
Німа, похилена стіна стоїть на пагорбі крутому, немов застигла давнина навічно в образі сумного. Над нею сон і пил століть...

А поруч піснею живою фонтан, не знаючи спокою, про весні й радощі шумить.

1938 рр.

Із збірки «Лірика»
Київ, 1941

Євген Фомін — український поет з молодшої генерації, автор збірки «Лірика». Під час німецької окупації України в 1941—43 рр. згинув в гестапівській в'язниці, як діяч українського національного визвольного руху.

Золоті ворота

фото: Арх. БК.

Добре діло початком скавтизму в США

Вілієм Д. Бойс, американський публіцист і подорожник, приїхав із Чікаго до Лондону і став шукати за потрібно йому адресою. Але ж її годі було йому знайти. Раптом до нього підійшов хлопець і спитав: «Чи не міг би я вам в чім допомогти?» — Містер Бойс

Містер Бойс мав полагодити пильну справу. Але юнак почекав на нього й завів його до бюро лорда Бейден Пауела, — основника Британської Спільки Скавтів-юнаків. Тут одержав він широкі інформації про скавтський рух. — Зацікавлений містер Бойс розвідав докладно про ідею скавтингу і про організацію скавтів й із зібраним матеріалом вернувся до США.

ного «доброго діла» принесла скавтський рух до США».

Цю статую передано представникові британських скавтів англійському престолонаслідникові принцові Велсу й вона стоїть сьогодні в Джилвел-парку в Англії.

Скавтське добре діло, що стало щоденним обов'язком скавтів і скавток в усьому світі, дало таким чином привід до заснування скавтської організації в США. Скавтський рух там сьогодні дуже могутній. Підручник для американських скавтів «Гендбук фор бойс-скавт оф Емеріка», із якого подасмо цю подію, належить до найбільш поширених книжок в Америці. Ця книжка на другому місці після Біблії — її розійшлося досі десять мільйонів примірників.

Виконуючи своє щоденне добре діло, пластуни повинні пам'ятати, що воно хоч не раз і незначне, але ж може стати приводом до чогось великого, як добре діло англійського скавта стало початком скавтського руху у США.

Англійський скавт показує містерові Бойсові дорогу

Відзнака «Срібного Бізона»

до США (1909 року) і зацепило її серед мільйонів американських хлопців.

Дня 1. травня 1926. року — Національна Рада Скавтів Америки вшанувала цього незнаного англійського скавта дарунком англійській скавтській організації великої статуї «Бронзового Бізона», подібної своїм виконанням до скавтської відзнаки «Срібного Бізона», що її одержують американські скавти за незвичайні заслуги.¹⁾ На цій статуї «Бронзового Бізона» вміщено багатомовний напис: «Невідомому Скавтові, що його чесність у виконанні щоден-

МАРКИ

наліпки видані з нагоди Ювілейного Свята Весни в Міттенвальді, можна ще набути в Кооперативі «Пласт». Продається лише цілі серії «Ю. С. В.» і «У. П.» разом 16 шт. Ціна за неперепечатані 20 Рм. За перепечатані печаткою «Ювілейне Свято Весни в Міттенвальді» і наклеєні в альбомчику «Ю. С. В.» 25 Рм.

Замовляти в Кооперативі «Пласт», Баайройт, Леопольд-Касерне.

Всі письма між пластовими осередками, як теж і листування між пластунами

ОФРАНКОВУЙТЕ ПЛАСТОВИМИ МАРКАМИ «ДЖЕМБОРІ 1947».

Ціна: червоних: 0.25 НМ., брунатних: 0.50 НМ., голубих — по 1 НМ. (Брунатних і голубих марок можна вживати як квитків вступу на пластові свята, імпрези тощо).

Скавт — індіанець із стейту Монтана (США)

Фото: «Heute»

подав йому бажану адресу і хлопець, засалотувавши якось дивно, сказав: — «Ходіть зі мною, добродію!» — і зараз завів його туди, куди й було треба.

Як усі типові американські туристи, добродій Бойс сів рукою до кишені й подав юнакові шилінга. Але ж хлопець відмовився взяти гроші. — «Ні, добродію, я скавт. Скавти ж не беруть за добре діло чи послугу грошей на чай».

Здивований Бойс промимрив: «Що ти кажеш?» — Скавт повторив і запитав: «Чи Ви чули що про скавтинг?» — Це зацікавило містера Бойса й він попросив юнака сказати йому більше про скавтинг. Коротко й докладно подав йому хлопець бажані інформації й додав: «Неподалік звідси є скавтське бюро. Мені буде дуже приємно показати вам туди дорогу!»

Американські скавти і скавтки виконують своє щоденне «добре діло»

„Boy-scouts of America“

(Декілька інформацій)

Згаданого в статті Сизого Пугача — скавтського підручника появилось досі (починаючи з 1910 року) вже сорок видань. Скавтський рух в США нараховує сьогодні понад два мільйони членів. «Бой-скаутс оф Емеріка» є організацією, якою опікується безпосередньо конгрес (парламент) США. Їх почесним президентом є кожноразовий президент Сполучених Штатів Америки.

Вступаючи до скавтської організації американський юнак мусить скласти приречення, в якому обіцяє «на свою честь чинити все якнайкраще, виконувати свої обов'язки супроти Бога й Батьківщини, допомагати кожного часу своїм співгромадянам і зберігати здоров'я, духову свіжість і моральну чистоту». Закон американських скавтів має 12 точок. Їх привітом, є так само як в Англії: «Будь готовий», гаслом: «Чини щодня добре діло».

Починаючи від скавта-юнака хлопці можуть досягти в скавтській організації все вищі ступені і ставати скавтами II, а потому й I. класи і добувати теж звання «зоряних скавтів», «життєвих скавтів» або й «скавтів-орлів». Останнє звання це велика почесність і завершення пластового виховання й умільностей.

Др. А. Фіголь: «Ідеологічні основи сеніорського руху»

Ціна — 1.— РМ.

Замовляти в кооперативі «Пласт»
Baureuth, Leopold-Kaserne, Bl. IX

Кооператива «Пласт» має на складі:

АЛЬБОМИК

фото-репродукцій із Ювілейного Свята Весни в Міттенвальді 5.—7. 7. 47
(24 штук)
Ціна — 10.— РМ.

Хлопці від 9 до 11 років це вовчята. Їх заняттям — гри, пізнавання життя індіан, ручні роботи й майстрування. Скінчивши 15 років, скавт стає «скавтом-сеніором». Він може тепер перейти до морських скавтів, повітряних скавтів, чи скавтів-розвідників. Хто був п'ять років членом скавтської організації, рахується скавтом-ветераном.

МІЖНАРОДНЯ ЗУСТРІЧ СКАВТОК У США

Святкуючи як і Український Пласт тридцятип'ятиліття свого існування, — Світовий Союз Скавток відбував в дні 29. червня до 16 липня ц. р. свою зустріч у стейті Пенсильванія в США. В зустрічі взяли участь делегатки всіх 48 стейтів США і скавтки із 20 країн Європи, Південної Америки й Далекого Сходу.

На цій сторінці подаємо декілька фото із цієї зустрічі.

ЮНАКИ І ЮНАЧКИ!

«На сліді» — це журнал пластового юнацтва і Редакція хоче зробити його справді юнацьким часописом. Але ж для цього треба, щоб в часописі співпрацювали й Ви, надсилаючи

свої статті, оповідання, нариси й поезії, описи мандрівок і зустрічей, фотографії й рисунки, дописи з пластових імпрез: святкувань, концертів — і все те, що варто надрукувати в часописі.

Всі матеріали шліть на адресу:

Кооператива «Пласт»

(Для «На Сліді»)

Байройт

Леопольд Касерне, Бл. IX.

«Чендж» між нью-йоркськими й навайськими скавтками

Фото: Нюсвік

Швайцарські скавтки зі своїм прапором

Фото: Нюсвік

Скавтки з Куракао, Голляндії, Люксембургу, Норвегії й Данії

Французькі скавтки куховарять

Фото: Нюсвік

Юрій Дараган

Над містом в темряві

Над містом в темряві — вогнистий хрест.
Знявся дотори, як сьєво пожежі,
вечірніх ліхтарів протест —
що ніч загарбала барвисті межі,
схилила день за виднокруг, за Брест...
Над містом в темряві вогнистий хрест.

Вогнистий хрест, накреслений над містом,
оповідає всім, що ні, не вимер
наш славний рід! Людських осель нами-
[стом
керує дотепер Великий Володимир.
І в небі символом яскравим і вогнистим
палає хрест, накреслений над містом.

7. 6. 1922

Із збірки «Сагайдак»
Прага, 1925

Юрій Дараган — український поет, сотник армії УНР (народжений 1894 року), помер на еміграції в Чехах в 1926 році. Залишив збірку поезій «Сагайдак» — одну з найкращих в новій поезії.

(Продовження з 7. стор.)

ричного, монастир мав велике й релігійне значення, бо в ньому були мощі великомучениці Варвари, дуже шанованої в Україні. До революції сотні тисяч прочан приходили сюди щороку молитися за своїх кривих, за свою Батьківщину, за своє майбутнє. В тяжкі роки нашої недавньої історії знищено і цей релігійний центр...

За огорожею монастиря славнозвісна Володимирова гірка, розташована двома терасами. На нижній — пам'ятник Володимирові Великому, збудований р. 1853. Князь стоїть з великим хрестом у руках (колись освітлювали його вночі електричними лямпочками) і немов молиться за рідний народ: «Призри з небеси, Боже, і виждь і посіти виноград сей...» На фронтальній частині підстави пам'ятника горорізьба, що зображує охрищення киян.

Ми прийшли на гірку надвечір: уже вially прохолодою. Мріли широкі тіністі алеї з «київськими» каштанами, вкритими ніжними пальчастими листками, вже трохи позолоченими подихом ранньої осені. Людей було мало. Якимсь ніжним сумом було оповите все — і дерева, що тихо шелестіли, і сині хвилі Дніпра, що внизу — під нами — котилися до далекого Чорного моря, й освітлений останнім промінням сонця Купецький садок, праворуч від нас. Вуличний гамір притишено доносився до нас. Ми сиділи мовчки, думаючи про минуле Рідного Краю. Перед нами проходили картини постійних боїв і боротьби за волю з племенами, що невинними нестриманими хвилями йшли на нас зі Сходу — чи то печеніги, чи половці, чи інші, але завжди однаково хижі, однаково люті... У нашій уяві повставали образи Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха... То здавалося нам, що Дніпро вкритий козацькими чайками, що ось гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний виходить із човна на берег із старшиною, щоб записатися «в братчики» Київського братства... І Богдан Хмельницький... й Іван Мазепа... і сила інших славетних імен... Ми сиділи зачурені. Наш керівник наче б відчув це: «Не журіться, хлопці, — промовив він раптом — від вас, молоді, залежить усе. Вірте, що настане час, коли «оживе добра слава, слава України».

Так закінчили ми день. Завтра ж підемо оглядати Софійський собор і поміркусмо, де ще в Києві зможемо побувати.

М. Козік

Собор св. Андрія

Андрій Гарасевич

Київ

Ударами здригнеться далечінь,
загровами покритється багрово.
Проти мечів піднімуться мечі
і порохом руїн закуриш знову.

Крізь дим пожеж, харчання і кличі,
потвори танків у вогні і крові,
з дітьми зарізаними на плечі
знов тіні Гонтіві й Залізнякаві.

І поховають... Спомин припадає
страшні могили, наче древній порошок
і встане сонце дуже й молоде

над вежами Софійського Собору.
На ліс, на степ, на гори і пороги
запрають дзвони пісню перемоги.

Із збірки «Сонети»
Прага, 1941

Андрій Гарасевич — молодий український поет, пласту́н — сеніор, завзятий альпініст — згинув трагічно 24. липня цього року в Берхтесгадені під час виходу на верх «Вацман». Прожив 30 років.

Софійська дзвіниця

Фото: Арх. БК.

Петро Карпенко-Криниця

Картина

Напиши, намалюй мені, друже, картину,
намалюй — як умієш — одним олівцем,
щоб побачив я край, щоб відчув Україну,
сто шляхів у степу й чорнозем, чорно-
[зем...]

Щоб гриміли в степах неприкаяні коні,
Подніпров'я моє, наче сон ожило...
Намалюй тихий сад, рівних вулиць до-
[лоні,
як у лісні: село під горою, село...]

Хай розкаже цей твір про змагання хур-
[товину
і про все, що промчало і мчить верхів-
[цем...
Ну візьми ж — намалюй мені, друже,
[картину,
напиши хоч без фарб, хоч одним олівцем.
1944.

Петро Карпенко-Криниця — сьогочасний молодий український поет, автор збірок «Примлять дороги» (Чернівці, 1941) й «Полум'яна земля» (Мюнхен, 1947). Живе на еміграції.

Добрий вчинок «Круків»

В третій класі настало понуре напруження. Професор Чорний питав історію.

— «Мартинюк, скажи нам щось про пунські війни!» Мартинюк стояв з похиленою головою і — мовчав.

— «А може щось знаєш про заснування Картагени?» — Мартинюк мовчав.

— «Я так і знав, що ти нічого не вчиши. Я ж тебе бачив учора вечером на вулиці з дерев'яним коником. Такий великий хлопець — і ще бавиться коником! Певне, що на науку не маєш часу. Сідай! Недостаточна!»

Ціла класа вибухла сміхом. Тільки Романишин з останньої лавки підняв вгору два пальці:

— «Пане професоре, чи можу щось сказати?»

— «Що хочеш?»

«Пане професоре, батько Мартинюка — це восний інвалід і живить родину вирізуванням і продажем діточих іграшок. Але їх треба носити по вулиці, тоді їх бачать д'ти й купують. Він сам, однак, не може з ними ходити, бо має тільки одну ногу — і та йому тепер болить, тому ходить з ними Михась...»

В класі стало нараз тихо, так тихо, що було чути, як брентить муха на вікні. Професор Чорний перейшовся задумано кілька разів по класі. Він двічі здіймав окуляри, чистив їх дуже уважно і знов накладав на ніс. Врешті станув перед Мартинюком і положив йому руку на голову. Хвилину так постояв і врешті відізався м'яким і ласкавим голосом, якого ніхто ще в нього не чув.

— «Вибач, Михасью! Я цього не знав. Мої докори були зроблені з найкращим наміром. Як будеш приготований з історії — то приголосися — я тебе перепишаю. А що недостаточну я тобі, очевидно, викреслю».

Всі немов завмерли в класі. По лицях учнів було видно, що кожний з них мав охоту скакати, кричати з радости, взяти на руки професора Чорного й підняти його вгору високо — високо. Того самого професора Чорного, що був пострахом цілої гімназії, що його всі уважали за «найгіршого пса», якому «шостаки» збиралися вибити вікна...

На перерві Романишин, що був гуртковим «Круків», довго перешіптувався з

Дібровою й Оленичем, що також належали до пластового гуртка «Курків».

«Отже сьогодні в третій» — закінчив Романишин, коли залунав дзвінок прикінці перерви.

* * *

П'ять мінут перед третьою зібрався цілий гурток «Круків» в саді Романишина, тільки Оленича ще не було. Точно о Третій годині залунало за брамою крикливе «Кра — кра — кра», а опісля хтось енергійно застукав: стук — стук. — Романишин відчинив браму й Оленич, бо це він був, злегка похнувшись збентеженого Мартинюка, якого припровадив на сходуни «Круків».

Нарада була дуже жива й закінчилася такими рішеннями: Кожний член гуртка «Круків» купити собі негайно одного коника і піде по обіді — не вечером! — на діточе грище — самозрозуміло, кожний на інше. Там покаже коника дітям і навіть дозволить деяким хвилину ним погратися. Але тільки хвилину, щоб засмакували в грі. А потому кожний скаже: «Такого коника можна купити у п. Мартинюка, Зелена вулиця ч. 17 в подвір'ї за 15.— марок.»

— «Але він коштує тільки п'ять марок» — замітив Михась Мартинюк.

— «Ні, п'ятнадцять» — рішучо запропонував Романишин. — «Це ж справжня ручна робота й ручне малювання, власний винахід п. Мартинюка; це все треба відповідно оцінити!»

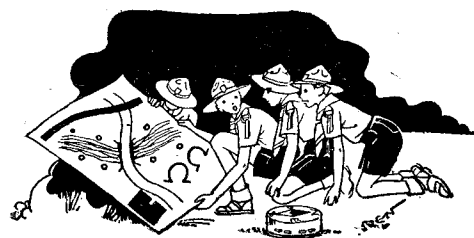
* * *

В найближчих днях у п. Мартинюка не замикались двері. Він був дуже схвильований, бо не міг ніяк задовольнити всіх, часом й настирливих, домагань матерів: «Візьміть бодай завдаток від мене, я мушу дістати від Вас такого коника, бо дитина не дає мені вже жити!» — казали вони. Очі п. Мартинюка знов засіяли радістю, якої давно вже не знав: Тепер не мусить боятися голоду його родина, або викинення з мешкання, що за нього немає чим заплатити. Щоб виконати всі замовлення — він мусів подбати про помічників. Він припровадив собі своїх товаришів, також інвалідів, і взялися спільно до роботи. Хоч всі три мали разом тільки п'ять ніг, п'ять рук і п'ять очей — робота йшла весело й жваво.

Але швидко почали приходити до п. Мартинюка і поважні, добре одягнені панове. Це були представники великих крамниць із діточими іграшками. Вони також замовляли Мартинюкових коників — і то відразу цілими сотнями. П. Мартинюк подав прохання до урядів видати йому дозвіл на відкриття ремісничого варстату й над двері повісив собі власноручно написаний напис: «Виріб діточих іграшок — Ю. Мартинюк — воєнний інвалід». П. Мартинюкова варила їм, весело приспівуючи собі. А вечорами приходили «Круки» і бралися до малювання. Кожний мав «свою» барву й робота йшла швидко, немов у фабриці.

Михась Мартинюк зголосився прикінці місяця до професора Чорнії здавати історію. Тепер змів усе, що тільки професор запитав його, навіть і те, що було друковане дрібним шрифтом. Одержав зовсім заслужено «дуже добре».

П—а.

МОЛОДЕ ПЕРО

ГЕРОЯМ ЛИСТОПАДУ

Поклін Вам, лицарі! Поклін,
Листопадові Герої!
Ви роз'яснили небосклин
Промінням волі золотої.

У темну ніч, в осінній час,
Як листя падало зів'яле,
Ви принесли весну до нас,
І сонце волі засіяло.

Поклін Вам, лицарі! Поклін,
Борці Червоної Калини!
Мов стоголосий срібний дзвін,
Хай слава Ваша світом лине!

Бо Ви в історії ще раз
Тюрму розбили і кайдани,
Пресвітлий, давній волі час
Ви воскресили знов, ділами.

Поклін Вам, лицарі! Поклін,
Що міт нам гордий Ви лишили!
Повік в серцях остане він,
Хоч і над Вами вже могили.

Задивлені в зоряний міт,
Ми йдемо Вашими слідами,
Поклін Вам лицарі, поклін,
І вічна пам'ять поміж нами!

Леся Хр.

»Ми ростем, ми надія народу«

(Допис із Б.)

Розсміяна, зелена, закисчена різнобарвним квітням прийшла до нас вонабула — весна... Всюди зелено, зелено... і ліс і гори, яри й бори зеленіли чудово дивними каскадами тієї зелені, про яку каже поет: «зелене зеленіє...»

А сонце... Воно прекрасне, золоте, — розсміяне... заглядало в кожний кутик, щоб все обняти своїм теплом, щоб всім сказати, що весна вже тут... золотими зайчиками стрибало воно з кущика на кущик, з листочка на листочок, сцілюючи перламутрові роси з зелених буйних трав, листочків, пахучих квіток...

І душа раділа сповнена щастям природи...

І ми, пластове братство, раділи весною, бо «ми діти сонця і весни...», бо «до нас шумить зелений бір...», шумить і кличе, манить в соняшну зелену далеч, де гори залиті сонцем такі спокійні, величні.

Сидіти довше в мурах — не можна, вони душать, пригнітають кожну думку... а там поза ними сонце, простір, воля... Шпилі гір здіймаються грізно, неприступно й мовчазно... Там ще блистять у соняшних проміннях снігові діаманти... А нижче... нижче о, яка розкіш... укладається барвистий килим зелені, фіолету, білих і різних-прерізних квіток і темніть ялиць. Яке багатство барв і тонів... яка краса... Все тут говорить своєю мовою: і мушка брентить і трави з квітами шепочуть про тайни свого життя, і зелене верховіття шумить поволі...

І ми ідемо в зелені гаї, ідемо привітати Тебе, весно, ідемо співати Тобі пісень.

Що гарячкових приготуваннях дочекались і ми нашого свята Весни.

День перед відкриттям свята, полонудні відмашеруємо до поблизького лісу, де маємо розтаборитися та приготувати все до наших святкування. У всіх радість на ликах, сонце з-поза хмар посилає нам ще останні проміння, бо кругом трісні хмари віщують бурю. Та це не лякає нікого. З пісню «Ніщо нам лиха і пригоди» — зникають пластові ряди на стежках поблизького лісу...

І вже їх прийняв в свої обійми зелений гай, щоб небаром захистити їх розлогим віттям перед зливним дощем, що ринув густо із навислих хмар зараз же по лискавках та промах.

Другого дня соняшний ранок застав юні ради при руханці, що влила свіжо-

сти в їхні жили, і сили в їхні м'язи, — пригтовляючи до дальших зайнять.

Й ось настав час святочного відкриття Свята. Біля машту стало чотирикутником все пластове братство нашого Коша, гості-пластунів з інших пластових осередків та делегації від деяких таборових установ й організацій.

Наказ «струнко!», — що паде з уст Кошового переміняє ці ряди в один моноліт. Національний прапор лине вгору. Очі всіх супроводять його на сам верх машту. Все кругом, і сонце, і дерева і квіти — застигло наче в очікуванні... Кошовий, відкриваючи свято, — вітає гостей, а потім звертається до юнацтва:

«Йде весна... Ми вітаємо її на чужині, а в уяві наша далека Батьківщина заквітчана в зелені садки, квітчасті луки... Із шумом вітру та соняшним теплом несеться привіт рідній землі від нашої молоді. Даліше говорить про святого Юрія, що йому ширшівчене свято весни і кличе юнаків йти його шляхом.

«На вас, завзяті-юнаки,
Борці за щастя України,
Кладу найкращі думки,
Мої сподіванки єдині.

закінчує Кошовий... Глибоко в серцях карбують юнаки його слова...

Із привітаннями прибули до нас делегації таборових організацій. Всі вони бажають нам якнайкращих успіхів в дальшій праці та змаганнях за наше хоч невідоме, але краще майбутнє.

По скінченні святочної частини програми дня — обід, відпочинок і знову заправа в таборуванні, теренові гри юнацтва.

Коли сонце останнім цілунком попрощало наш табір і на землю став падати сумерк, — ми станули кругом нашої Великої Ватри, щоб запаливши її, набрати нових сил.

Юнаки, вивівши танок смолоскипів «єднаймось», підпалюють ватру. Високим стовпом спалахнула вона в темному гаю, сипнула іскрами, закурила димом і розгорілась гарячим полум'ям...

І знову слова Кошового:

«Минає 35 років з того часу, коли наші батьки, старші брати — вперше запалили пластову ватру на рідній землі. Її вогонь вони понесли в своїх серцях крізь бурі й проми визвольних змагань... Ця ватра піддержувала їх в

для розваги і науки

Таємниця »Кангурів«

Кангури пильно берегли своєї таємниці. Сходили відбували поза табором і не допускали нікого з пластунів. Свої справи обговорювали пошепки і ніхто до часу відбутої Ватри не довідався про їх таємницю.

Перед трьома місяцями заповів Кошовий змагання всіх гуртків за найцікавішу і найоригінальнішу точку на Кошову Ватру з нагоди дволітнього існування Коша в Р.

Надійшла довго очікувана хвилина. По офіційним відкритті Ватри почалися змагання гуртків. Мов барвна фільмова стяжка пересувалася перед очима пластунів виступи різних гуртків.

І чого ж там не було?

І завзяті пісні юначок, що йшли здобувати світ і мерехтливі шапки в барвних народних строях і червоношкірі з томагавками в руках, що виводили свій воєнний танок. Признання здобув гурток «Сойки», що у ляльковому театрі дотепню вивів Кошову Команду і прогуляв сеніорів. Інший гурток збудував живий автобус і вміло наслідував «шафнера» і «авслендерів». Однак очі

всіх зверталися на кангурів, що спокійно очікували своєї черги.

— Кангури на арену! Знайте, товариство, що навіть Дзюня Ася, що має всі серця кангурів у кишені, не відкрила їх таємниці!

Кангури жваво зірвалися зі своїх місць і щойно тоді виявилось, що вони сиділи на великих, плескатих коробках, з яких вони почали випаковувати різні дикі звірята, вирізані з текстири і розмальовані фарбами. Ці предмети уставляли вони в віддалі, яких сто метрів від вогнища, а дещо збоку поставили химерно випханого мурина в циліндрі. Ще далі встромили в землю суху ялинку, а на верхку випхану сову. Ці приготування викликали ще більшу цікавість пластунів. Далі кангури витягнули три футряні шапки і три незнані предмети з дерева, що виглядали, як закривлені плескати палочки. Пластуни побігли в напрямі фігур, а трьох з палочками в руках усталися перед ватрою в віддалі кількох метрів один від одного. Серед викликів: скор-ше, скор-ше! Покажіть, що вмієте! — виступає провідник Кангурів

«Кангурине Вухо»: «Пластове Братство! Кангури задемонструють Вам свій сенсаційний винахід — вислід довгих дослідів і праці! Ми покажемо зброю керману на віддаль таємничим способом. Подивляйте цю найновішу сенсацію світу!»

На поданий знак пластуни кидають свої палочки в різних напрямках угору і позою і рівночасно витягають з кишені щось схоже на ліхтарки, натискаючи різні гудзики.

Випущені палочки летять спершу — просто, а опісля зачеркають більші або й менші петлі й гарним луком повертаються назад до пластунів. З черги пластуни кидають своїми палочками і влучають уставлені фігури звірів. — Один пластуни кидає палочку вгору і вона при спаданні зачеркує два круги над ялинкою і влучає сову. Далше кидають пластуни своїми палочками в різних напрямках і вони, закреслюючи різні круги, влучають мурина і кидають його на землю. На кінець три інші пластуни кидають свої шапки вгору, в цю мить випускають пластуни свої палочки, що великим луком летять до шапок і кількома петлями оточують їх, намагаючись влучити. Тільки одна палочка влучає шапку і паде з нею на землю.

На цьому кінчається виступ Кангурів, здається успішно, бо через цілий час не вмовкали оплески й оклики пластунів. Під кінець ватри кошовий писар проголошує, що міжгурткове змагання здобуває гурток Кангурів, який

часи зневіри, і палала ярким полум'ям в часи перемог, загриваючи до дальшого походу в невідоме... З пластовим законом у серці, з вірою в перемогу нашої правди — вийшли ми тепер поза межі рідних нив — в чужину... Ми залишили рідні пороги з вірою, що вернемось туди, щоб знов запалити Велику Ватру на верхах рідних Карпат, що не згасне вже ніколи!»

Останні його слова криє пісня з рідної Верховини... Здається — ми не у підніжжя чужих Альп, а на рідних карпатських полонинах... А коли наше юнацтво ще вивело тудульських танків — ми й забули що на чужині...

З танками знову пісні — і точки програми чергуються одна за одною — ці поважні, другі веселі, жартівливі. А там — «Ніч вже йде»... нічна тиша... і дощ, б'ючі краплинами об полотно шатер, заколісує нас до сну.

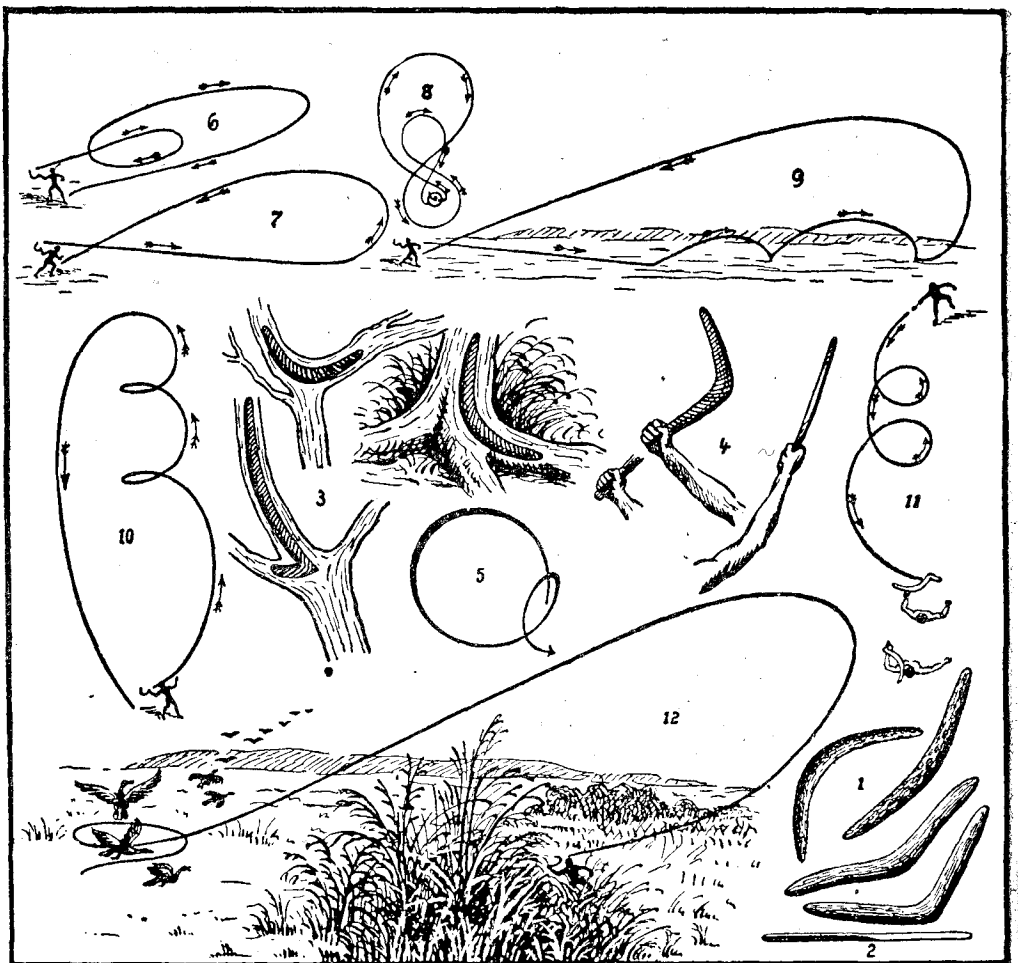
В неділю збираємося біля престолу, що його збудували юнаки на залитій сонячним промінням поляні. Богослуження, проповіді — й опісля посвячення куріньних знамен, записяження прихильниць й іменування першої розвідчичі в нашому Коші.

Наприкінці може найкраща точка нашого свята: два гуртки новаків переходять в ряди юнаків... Новацьке братство прощає своїх друзів і батьки-сеніори, закладаючи своїм синам юнацькі хустки, заявляють урочисто «Ві-римо, що сорому Пластові та Батькам не принесете!»

В год, 13-тій закриття свята. Обозний відчитує вислід змагання у таборванні й теренових прах — і за кільканадцять хвилин ми збираємо шатра, — покидаємо ліс й відходимо додому. Дорогою, повні завзяття й віри в успіх нашої праці в Пласті — співаємо бадьорих пісень.

«Ми росем, ми надія народу» — лунає наша пісня в зелених просторах, тремтить у золотому промінні — сонця.

«Жовтодзюб».

Бумеранг — і як ним кидати

1. Різні види бумерангу. 2. Бумеранг з боку: виразно видно закрут. 3. Так вирізують бумеранг із дерева. 4. Постава під час метання: Наліво фальшиво; всередині правильно; зправа видно руку того, що кидає, ззаду. 5 — 11. Різні шляхи лету бумерангу: Згрубіла лінія показує просторінь найвищого лету. 12. Австралійський негр на ловах із бумерангом.

виступив з метанням бумерангу і його повні опанував.

Під загальний спів пластуни обносять переможців три рази довкруги вагтри.

Кидання бумерангом так зацікавило пластунів, що «Кангурине Вухо» мусів погодитися на вяснення тасмниці летючої палички. Одного дня зібралися охочі пластуни на площі, між ними були й деякі пластунки. Всі оглядали — зблизька кілька бумерангів, що їх принесли Кангури. Бумеранг — почав провідник — це така птиця, що прилетіла до нас із Австралії, де ще й досі вона в руках дикунів є небезпечною зброєю. Між іншим була ця зброя давно в ужитку і в інших краях, як в Єгипті, Індії, Нубії й Ассирії. В цивілізованих краях метання бумерангом є дуже цікавим і всестороннім спортом, що вимагає вправи, сили, притомности ума і зручности. Це спорт, що надається для пластунів, як найкраще.

Провідник взяв один бумеранг в руку і пояснював:

— Як бачите, це кусок твердого дерева, колінковано зігнутого, що має одну поверхню плескату, а другу заокруглену, при чім плеската поверхня обидвох, дещо нерівних рамен, легко скручена, наче б пропелер. Є два роди бумерангу, военний, що більш нагадує півмісяць, і поворотний, що його рамена творять супроти себе майже прямий кут.

По цьому поясненню провідник кинув бумерангом. Обертаючися довкруги себе, зачеркнув він велике коло, зробив гарну петлю і повернувся назад.

Лет тривав майже тридцять секунд. — Ви бачили, як летів бумеранг і певно цікаві, звідки це, що він зачеркує кола і петлі, а вкінці вертається назад.

— Я думаю, що його тасмниця у зігненій формі, — сказав один пластун.

— Це правда, але ще не ціла! Велику роллю тут грають обидві різні поверхні і цей легкий закрут рамен.

— Пригляньтесь, як тримаємо бумеранг при киданні.

Провідник взяв коротше рам'я в праву руку, — так, що плеската поверхня була звернена на право.

— При метанні хватаємо рам'я сильно рукою, щоб надати йому відповідний розмах.

— Важна є постава при метанні. — Тіло є легко похилене взад, ліва рука випрямлена вперед, як при меті ратищем. У момент мету похиляємося скоро вперед і сильним замахом руки надаємо бумерангові сильний розмах. Від сили викиду залежить тривання лету. Можна також вправляти мет, тримаючи в руці довше рам'я.

Раптом зірвався сильний вітер, бо надходила буря. Тоді один пластун запитав:

— Чи вітер має який вплив на лет бумеранга?

— О, ти вже починаєш ставити мені сильця! — сказав з усміхом провідник. — Цілком зрозуміло, що при сильнім вітрі такий мет не вдається. Найкраще кидати на лісовій поляні. Але і при легкім вітрі можна пробувати. Тоді уставляємося так, щоби вітер дув нам в лице з ліва зпереду. При метанні треба дуже уважати на всіх, що стоять довкруги, бо не важко за нещасливий випадок.

— Але ж думаю, що я вже досить вам вяснив «нашу тасмницю», і ви станете прихильниками цього цікавого спорту. Може це кому і придасться, бо невідомо, куди понесуть нас емігрантські шляхи.

Е. К.

Пластун рятує життя потапаючому

Недалеко озера Хімзе, знаного нашим туристам із численних прогульок, розташований відпочинковий табір — ІМКА, в якому найшли приміщення пластуни нашого Берхтесгаденського Коша. — В дні 4. серпня ц. р., під час великої бурі, що жидала величезними хвилями на озері, старший пластун з нашого осередка Кушнір Степан запримітив, як серед розбурханих хвиль переревнувся далеко від берега човен і з ним і чоловік, що намагався рятувати своє життя. Відважний та на все готовий пластун Кушнір Степан, з нараженням свого власного життя, при помочі ще двох друзів, рятує потапаючого німця Еріха Гартмана. — Ця подія викликала велике вражіння і серед своїх і серед чужинців та представників ІМКА.

Відвага та посвята цього молодого пластуна хай послужить прикладом всім пластунам! Дз.

ПРОПАМ'ЯТНІ ЖЕТОНИ

в 35-ліття Українського Пласту

(«Пластун», «Пластунка», «Пластова лілея») —

можна ще набувати

в Кооперативі «Пласт».

УВАГА! ДРУГИЙ НАКЛАД!

«Методика науки впорядку». (Записки Українського Пластуна ч: 9). Набувати в Кооп. «Пласт». Ціна 1 РМ.

Гнучке скло

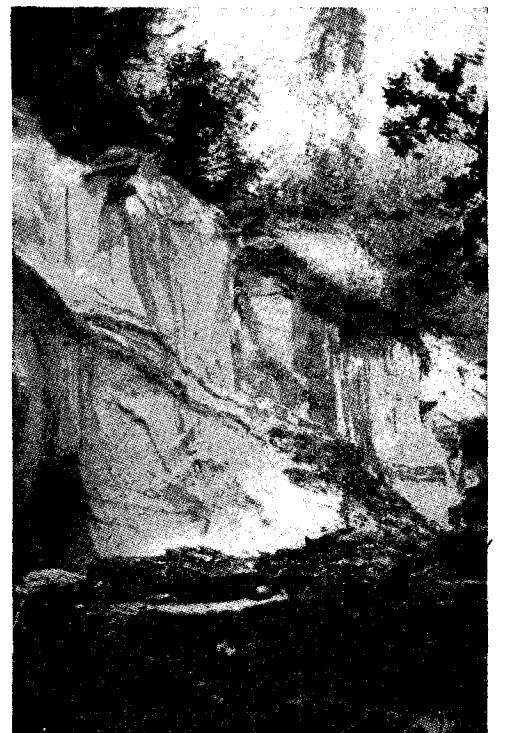
За часів цісаря Тиберія жив у Римі мистець, славний своїм вмінням будувати й виробляти гарні речі. Він збудував цісареві прекрасну палату, за яку одержав велику винагороду, але водночас цісарський наказ покинути Рим. Згаданий бо цісар був буже заздрисний і підзорливий.

На витнанні цей мистець винайшов сумішку, з якої зумів виробити скло, таке ж сильне, як і срібло чи золото. Скло було гнучке й розтяжне і з нього, наче з металу, можна було викувати різні речі. З найкращого скла цього роду виробив мистець чудовий келих із думкою подарувати його цісареві Тиберієві, сподіваючися, що за такий дарунок цісар його уласкавить і дозволить вернутися на батьківщину. Скінчивши свій твір, мистець поїхав до Риму й подав келих в дарунку Тиберієві. Цісар прийняв дарунок, дивуючися гарній роботі. Щоб добитися ще більше цісарської ласки, мистець кинув цим келихом до землі. На диво всім присутнім келих не розбився, тільки трохи погнувся. Мистець витягнув тоді молотка і кількома ударами вирівняв його як слід. Здивований Тиберій запитався, чи таку штуку знає більше людей. Мистець відповів, що тільки він один знає тасмницю цього скла. Жорстокий цісар наказав після такої відповіді стягти мистцеві голову і знищити його робітню, мовляв, таке скло могло б обезцінити вироби із шляхотних металів.

Із старовинної книги «Оповідання про дивовижні події в історії світу», 1819 р. (За „Пінгвін"-ом).

ЩО ЦЕ ТАКЕ?

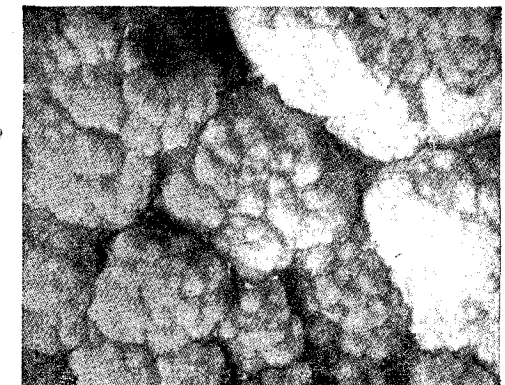
Подаємо знову чотири фото для розгадання. Відгадки просимо надсилати нам!

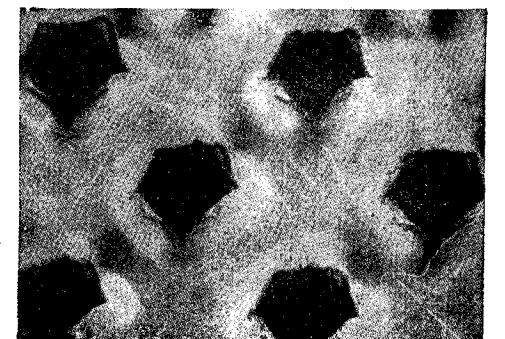
1. З яких сторін України це фото?

2. Це мотор, чи...?

3. Чи це хмари, чи може...?

4. А це: прострілені стіни танка, чи...?

КУТОК ФІЛЯТЕЛІСТА

Юнак дарує найціннішу марку світу

Дев'ятьдесятим років минуло з того часу, як в англійській колонії Британській Гваяні введено перші поштові марки. Їх друковано в Лондоні й кораблі британського уряду привозили їх до Джорджтавну — столиці Гваяні.

Трапилось якось, що в Джорджтавні не вистачало марок. Директор тамошньої пошти довго не надумувався й дав доручення одній із місцевих друкарень надрукувати один аркуш марок для поштового уряду. Друкарня погодила й так появились власні марки Британської Гваяні, — маленькі прямокутні куснички паперу з нарисованим кораблем, назвою країни й вартістю. З надрукованих марок розгубилися зчасом усі і про них люди забули.

Але ж у 1872 році одну з них таки добув молодий філятеліст із Джорджтавну. Це був 14-літній учень — Фернон Фоган. Раз, коли його батьки кудись поїхали, він вийшов на стрих, щоб нишпорити серед старих паперів за поштовими марками. Раптом побачив він пожевклий лист із дивовижною маркою. Прочистивши її, він прочитав, що це одноцентовая марка Гваяні карміново-червоної барви.

Не довго міркуючи, Фоган відірвав обережно марку від листа і наклеїв у свого альбому. Але ж не багато ваги придавав він своїй знахідці: тож про неї не згадував ніякий каталог.

Минуло трохи часу і Фоган відвідав свого старшого приятеля, теж збирача марок — Мек Кіннона. Йому показав він знайдену марку:

— Мек Кіннон, — сказав він, — чи ви знаєте цю марку?

Той оглянув докладно марку за допомогою збільшувального скла:

— Мені здається, що це ніяка поштова марка. На всякий випадок вона не має ніякої вартості.

— То я викину її зараз же таки — розізлився Фоган.

— Дай її мені, — запропонував Кіннон. — Я збираю інколи такі дивовижні марки. Дам тобі за неї нову англійську шилінгову марку. Що ж, згода?

— Згода! Відповів радісно Фоган і пішов додому задоволений із заміни.

* * *

З того часу минуло пів століття. Фоган став старою людиною. Всежтаки він завжди ще збирав марки.

Якось вибрався він у подорож до Лондону, щоб провідати виставку поштових марок. Проходячи кімнатами виставки й оглядаючи виставлені марки, він зупинився перед вітриною, що її берегло двоє поліцистів.

— Чого вони тут бережуть, — спитав він провідника, що опроваджував гостей по виставці.

— В цій вітрині найцінніша марка світу, — відповів той.

Зацікавлено підійшов Фоган до вітрини. Те що він там побачив, це була

одноцентовая марка Гваяні карміново-червоної барви, та ж сама, що належала колись йому.

— Що?! Це найцінніша марка світу? — сказав він провідникові. То ж і я маю колись таку.

— Це не дуже то можливо, — сказав той з усміхом. Це тільки одна-одинокa марка в світі й вона належить американському мільйонеру Гайндові. Зрештою її цінують на 20 000 фунтів штерлінгів...

* * *

Згодом дізнався Фоган ще такі подробиці про історію своєї марки. Мек Кіннон довідався звідкись про надрукування одного аркуша гваянських марок і продав даровану йому Фоганом марку за 125 фунтів штерлінгів. Потому слава цієї марки пішла по всьому світі і її вартість стала рости з кожним роком, поки не купив її за 7500 фунтів мільйонер Гайнд.

Сьогодні вона найціннішою маркою світу. Її зберігають в окремому сейфі в Нью-Йорку. На філятелістичних виставках її бережуть не тільки поліцисти, але й детективи.

П. Камін («З. Е.»)

«Мистецька серія» Австрії

В Австрії появилася нова, дуже гарна серія марок, прибуток із продажу якої призначений на допомогу мистецям. Серія складається із десяти вартостей. На першій з них (3 + 2 гроші, сепія) — келех угорського короля Корвінуса, що його одержав він під час підписання мирового договору у Вінер Нойштадт. На другій марці (8 + 2, темно-зеленої барви) статуя «Провіденція» із криниці на Новому Ринку у Відні. Третя марка (10 + 5, виночервоної барви) — це вид Бенедиктинської фундації в Мельку. Четверта (12 + 8, яснофіолетної барви) марка дає портрет дружини віденського лікаря Брандта роботи арт. мал. Й. Кріпубера. На п'ятій марці (18 + 12, бронзовій) — образ Ф. Г. Вальдмюллера «Діти у вікні». На шостій (20 + 10, чорнофіолетної барви) представлена залізна брама в горішньому Бельведері у Відні з видом на замок князя Савої. На сьомій марці

(30 + 10, зеленої барви) статуя німфи із однієї криниці у Шенбрунському парку. Восьма марка (35 + 15) — це вид Австрійської Національної Бібліотеки (колишня Двірська Бібліотека). На передньому плані пам'ятник імператора Йосифа II. На дев'ятій марці (48 + 12, пурпурово-фіолетної барви) — варстат друкаря Ернста Рима. Вкінці ж на останній — десятій (60 + 20 грошів, синьової барви) — образ Фр. Амерлінга «Дівчина в солом'яному капелюсі», намальований у 1835 році, тепер — в Австрійській Державній Галерії Образів. Подаємо фото 10- і 20-грошової вартості.

В Кооперативі «Пласт»

можна набувати Касові квітари —
(Каса виплатить, каса прийме)
по 2.- НМ. штука.

Пам'яткова марка Зеленого Острову

Державна пошта Ірландії, що її називають теж Зеленим Островом, видала наприкінці минулого року поштову марку

на пам'ятку столітніх народин двох ірландських діячів, борців за реформу земельного ладу в Ірландії. Це — Михайло Давітт і Карло Стюарт Парнель, обидва народжені в 1846 році. Марка синьої барви і на ній рисунок ірландського селянина за плугом на тлі селянської садиби.

Нові ляйпцігські марки

Німецька пошта видала за приводу Весняної Ярмарки в Ляйпцігу дві марки: червонобронзову (24 + 26) й синю (60 + 40). На першій з них представлено надання ярмаркового права містові

Ляйпціг марграфом Оттомом з Майсену в 1160 році. Друга представляє охорону чужих купців, що її давав у 1268 році марграф Дітріх з Ляндсбергу представникам купецького стану, навіть із чужих країн. Проекти цих марок оформив ляйпцігський мистець Еріх Грунер.

З приводу Осінньої Ярмарки в Ляйпцігу видала ця ж пошта дві нових марки, такої ж величини й оформлення, як вище згадані. На першій — 12-фенігівій, кармезиново-червоної барви, представлено надання першого ярмаркового листу містові Ляйпціг Максиміліаном I. в 1497 р. На другій — 75-фенігівій, барви ультрамарин, — представлено збирання чиншу й податків підчас ярмарки в 1365 році. Обидві марки появились в накладі 20 мільйонів примірників.

Скільки є поштових марок?

В одному з філятелістичних часописів опубліковано таке зіставлення виданих досі поштових марок:

від 1840 до 1849	появилось	70
„ 1850 „ 1859	„	840
„ 1860 „ 1869	„	1 800
„ 1870 „ 1879	„	2 200
„ 1880 „ 1889	„	2 800
„ 1890 „ 1899	„	5 800
„ 1900 „ 1909	„	8 200
„ 1910 „ 1919	„	11 100
„ 1920 „ 1929	„	18 300
„ 1930 „ 1939	„	18 600
„ 1940 „ 1945	„	12 000

Разом від 1840 року до 1945 появилася кругло 82 000 поштових марок, виданих офіційно (приватні видання тут не враховані).

З ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ

Зустріч старших пластунок на острові Велика Береза

Ми їхали на Велику Березу, щоб там обговорити в дружньому крузі те, що нас так дуже цікавило, що нас боліло та радувало, що було найпекучішими питаннями нашої дальшої пластової праці. Ми приїхали туди радісні та бадьорі, загорілі від сонця у багатьох таборах, що їх ми відбули цього літа. А літо вже кінчилося. Правда, вполудне сонце ще добре пекло, але ранком на шатрах сріблився іней та білі тумани клубами підносилися із Штаффельзе.

Ми перевели цих кілька коротких днів самі, далеко від буденних клопотів та обов'язків, відділені хвилями озера від цілого світу, щоб могли спокійно призадуматися над нашими цілями та завданнями.

Першого вечора ми гуторили про таборництво. Про те, що нам дає табір, як його провадити, який він має бути. Ми сиділи кругом вічного багаття, що горіло весь час стрічі.

За чотири дні, ми обговорили, якою має бути старша пластунка, форму та зміст її занять, питання позашкольного Пласту, різницю між Пластом та іншими виховними організаціями та багато, багато інших справ. Крім цього ми повторювали мандрівництво та картографію, сигналізацію та рятуництво, відбували теренові ходи, вчилися веслувати та плавати по озері.

Під час стрічі ми відбули дві ватри. Першу веселу, другу святочну, на закінчення стрічі. При першій ми сміялися, тим безжурним, майже дитячим сміхом, забуваючи, що в неодній вже «диплом за плечима», що в неодній поважній журбі та клопоті. При другій ватрі ми були поважні та скупчені, бо нею ми закінчували нашу стрічку. Ми мусіли усвідомити собі, що нам дала ця зустріч, з чим ми розідемося по осередках, ми думали про те, як практично пристосувати в нащій праці те, що ми тут теоретично обговорили. Довго, довго в ніч догорювала ватра, а ми все ще не могли розпрощатися з собою. Так багато хотілось — сказати тим подругам, що їх пізнали ми на стрічі, та що з ними може й дуже довго не будемо бачитися.

І ми від'їхали... Погасили вічний вогонь, звинули шатра і відпливли. Поїхали, кожна до своєї праці, поїхали, щоб розпочати нову фазу нашого пластового

життя. Але спомин про цю стрічку, про наші гутірки, про місячні серпневі ночі, проведені на стійці, про ватри, — залишитися в нас назавжди.

«Лісова Мавка».

З ПЛАСТ. ЖИТТЯ В БЕРХТЕСГАДЕНІ З'їзд старших пластунок

В днях 14.—15. червня 1947. р. відбувся в Берхтесгадені З'їзд Старших Пластунок, абсолювенток середніх шкіл. Присутніх було всіх 18 учасниць. З Ашаффенбургу, Регенсбургу, Авгсбургу, Мюнхену і Берхтесгадену.

З'їзд цей зорганізували: Самостійний Гурток Ст. Пластунки «Відьми» і стежа Ст. Пластунки — «Ті, що треплі рвуть».

Дня 14. 6. ц. р. відбулося відкриття З'їзду у Вільховому Ліску, на тому ж

У пластового лікаря

Фото: Мир. Шевчик

— кінчає вона свій спогад — я зложила присягу напередодні великих подій. І хоч нема на моїх грудях пластової лілеї — але вона цвіте в моїй душі... А в мені палає вогонь... І хоч багато літ пройшло — він вічно живий, він не тасне. Цей святий вогонь, що його запалили в моєму серці в таємну північ на поляні дрімливого гудульського лісу...»

Ми всі заслухались у слова спогадів... І марилися нам сині Карпати, і вчувався нам шепіт темних ялиць, і марилася нам країна золота...

Нас відвідують...

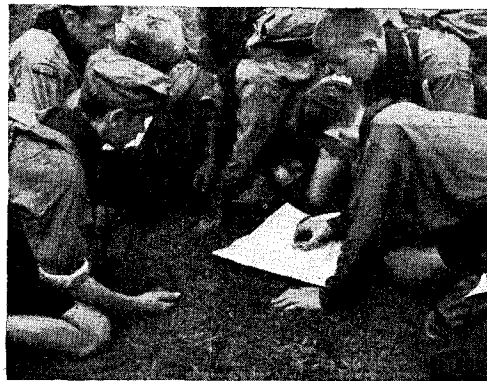
Чудові краєвиди, серед яких живемо у Берхтесгадені, розкішні квітчасті полонини та стрімкі голі шпиль Альп — манять до себе всіх, тягнуть у невідомі нетрі, на найвищі верхи. Тому ї не диво, що ми у себе так часто гостимо наше пластове братство, що з'їжджається з усіх усюдів для мандрів...

В днях 9.—11. 6. 1947. р. гостили ми у себе пластунок і пластунок з Ашаффенбурга в числі біля 30 осіб. Зараз по їхньому від'їзді прибули пластунки і пластуни з Байройту. Одна і друга групи, відбувши ряд прогулянок в Альпи — відіхали, роблячи місце Регенсбургові. Це ж бо прибули сеніори в числі 15 осіб, влаштуваючи у нас Обласний Сежорський Табір, що тривав від дня 20. до 27. липня ц. р.

В дні 23-ого липня напередодні св. Ольги влаштували вони Ватру, на яку запросили і наших сеніорів. Перша частина Ватри святочна — для вшанування пам'яті та звеличання могутнього й розумного правління нашої княгині — Ольги. Програму тієї частини вивопнили: вступне слово команданта їхнього табору с.т.м. У. М., потім пісні та рецитатія. — Друга частина — весела, з дотепами та веселими піснями зложеними вже під час таборування.

Відбувши ряд довших та коротших прогулянок — відіхали вони від нас, — залишаючи милий спомин із спільно пережитих хвилин.

Під час таборування регенсбурзьких сеніорів, заприїтіли ми 24-ого липня, що біля нашого потока виростає невеличка шатра. Хто ж би це міг бути?... Довідуємося, що це відважні пластунки з Авгсбургу прибули також сюди на два дні, щоб мандрувати по альпійських шпильях.

Читають мапу

Фото: Мир. Шевчик

самому місці, де відбулося нещодавно наше Кошове Свято весни.

Від Кошової Команди Берхтесгадену привітала теплими словами всіх присутніх с.т.м. З. М. — Свій привіт закінчила словами: «Чекаємо Вас, молодші наші подруги, при пластовій праці разом з нами біля наших новачок і юначок...» На відкриттю був також присутній наш Кошовий с.т.м. Ш. С.

В програму З'їзду увійшли доповіді на актуальні пластові теми, теренові гри і гутірки.

В дні 15-ого вечером закінчено З'їзд спільною Ватрою. Крім старших пластунок були запрошені 2 юнацькі гутірки нашого Коша, Кошова Команда, сеніори та дехто з гостей, наших симпатиків.

На програму Ватри склалися: привітання, спогади, пісні та деклямації.

Від наших юначок привітала З'їзд пласт. учасниця Зіна К. словами: «Ми юначки, ждемо також на Вашу працю, на Вашу поміч у наших змаганнях. — Сьогодні, коли Ви вступаєте на новий шлях, — бажаємо Вам багато сил та витривалості, а клич «Бог і Україна» — хай сієє Вам вогненным стовпом, хай буде тим дороговказом, що заведе Вас до наміченої Меті!..»

Гарною точкою програми був спогад одної із старших пластунок Д. М. Спомин з тих часів, коли то зближалися дні світової хуртовини 1939 р., а вони, пластунки, таборуючи в гудульських горах, в тлуху ніч складали свою пластову присягу.

«Від сьогодні я справжня пластунка

Байройтські новачки варять обід

Фото: Мир. Шевчик

Обласний Вишкільний Табір для впо- рядниць юначок і новачок Мюнхенсь- кої Області в Берхтесгадені

Мюнхенська Область під проводом Командантки пластунок влаштувала в днях від 10.—20. серпня ц. р. в Берхтесгадені у Вільховому Ліску Обласний Вишкільний Табір впорядниць для юначок і новачок.

Про організаційну сторінку цього табору дбала паланкова Мюнхенської Області. Програму вишколу уложила — Булава Командантки пластунок. Господарська сторінка була в руках Булави жіночого Коша Берхтесгадену.

Заступлені були: 9 осередків згаданої Області, всіх учасниць табору — 31 разом з Булавою. Викладали на цьому курсі: Командантка зі своєю Булавою та інструктори з відповідних поодиноких ділянок пластового знання.

В програму вишкільного табору, — завданням якого було вишколити зразкових впорядниць для нашого юнацтва і новацтва, входили такі предмети: таборництво, картографія, рятівництво, куховарство, пластові гри і забави, пісні, народні танки, народне мистецтво — вишивки, роботи — виробництво предметів для пластових гор, методика пластової праці і т. д.

Табір закінчено в дні 20. 8. ц. р. — спільною Ватрою, в програму якої входили вірші, складені учасницями табору, як також пісні зложені ними і вивчені інструкторкою на таборі, даліше — веселі скечі з їхнього таборового життя і на закінчення слово і побажання паланкової мюнхенської області.

Відправа Кошових дівочих пластових частин Мюнхенської області

На терені вищезгаданого табору відбулася дня 17. 8. ц. р. Відправа кошових Мюнхенської Області. Заступлені були осередки: Стефанскірхе, Вайсенбург, Бад-Верістофен, Ельванген, — Ляндсгут, Міттенвальд, Мюнхен-Фрайман, Берхтесгаден.

Наради тривали цілий день з малою обідною перервою. Перед полуднем поодинокі Кошові склали звіти із своїх осередків. Пополудне присвячено інформаціям, що їх подала Командантка, та гутірки на тему: «Пластове вироблення учасниць табору». Гутірку цю відбуто під час теренових гор учасниць табору.

День Фізичної Культури

Заходом Рефентури Молоді в нашому таборі «Орлик» відбувся дня 31. 8. 1947. р. «День Фізичної Культури», в якому брали участь всі організації молоді нашого табору, в тому числі і юнацтво нашого Коша.

Програму цього дня поділено на три частини. Перша частина: піднесення прапору, Богослуження і дефіляда. — Друга частина пополудні: змагання у відбиванці, вправи і легкоатлетичні змагання, — третя частина, вечером: — Ватра для всіх мешканців табору.

В двох перших частинах наше юнацтво брало активну співучасть, а третю частину, цебто Ватру влаштувало само, запрошуючи всі інші організації молоді до співучасти.

В другій частині, по фіналових розграх у відбиванці, наші пластуни і пластуни вивели справно вправу «Червона калина» за що публіка надгородила їх рясними оплесками.

Участь в легкоатлетичних змаганнях взяло 48 змагунів-пластунів, цебто 30% учасників змагань. У висліді юнаки і юначки нашого Коша вийшли так: — 10 перших місць, 13 других місць, 3 треті місця, 2 четверті місця.
Дз.

ЗАМОВЛЯТИ Й ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ «НА СЛІДІ»

можна в кооп. «Пласт», Байройт,
Леопольд-Касерне.
Ціна числа 2.— RM.

— Ну, й навіщо я купив малому таку іграшку?..

Спить, чи причасний?

Зі світу котів

Бивати котів у Єгипті було суворо заборонено. Коти супроводили своїх панів до бою, котів, що померли на чужині перевозили до дому, де їх бальзамовано і ховано на почитному місці. Коли вмер якомусь єгиптянинові кіт, він голів собі виски на знак жалоби. Найбільше котів було поховано в достойному місці Бабясту на березі Нілю, під Тебами.

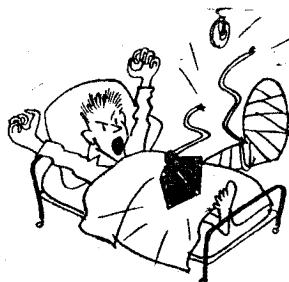
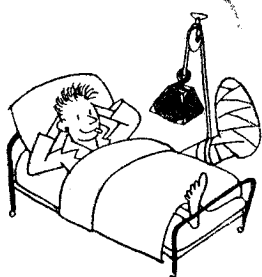
В 900 р. по Христі в Англії коти тішилися спеціальною охороною права. За смерть kota накладано на винownika велику контрибуцію збіжжям. — Дещо пізніше, коти були улюбленою темою в літературі. В старій релігійній англійській грі Кайн говорить до Ноя, який пильно викінчує ковчега: «Вся твоя робота для kota». В книзі поведінки для черниць з 13. ст. пишеться: — «Дорогі сестри, забороняється вам тримати домових звірят, крім котів».

Пророк Магомет дуже любив котів і після кожної їжі дозволяв котові допити молоко із свого горнятка. Перекази говорять, що тримав kota на колінах, коли вчив своїх учнів.

У Франції був звичай дати підлогу живого kota перед тим, коли остання дошка була прибита. Вірили, що це принесе мешканцям дому щастя.

Під старими домами, що були розбиті підчас війни, найдено багато котячих костей.

На острові Пітцерну розплодилися колись багато мишей. Коли мешканці його одержали в подарунку малих котят, ухвалили закон, який голосив, що як би хтось поважився скривдити kota, за кару мусить принести 20 неживих мишей.

Історія без слів